

Культурно-політичний часопис для українців
у Чеській Республіці

Kulturně-politický časopis pro Ukrajince v České republice

№ 11/2015-2016, рік XXIII-XXIV | č. 11/2015-2016, ročník XXIII-XXIV
www.ukrajinci.cz

пороги

ПОВЕРНЕННЯ ДО СРСР

Разом з «руським міром» на Донбас повернулися основні ознаки «совка»: черги, заборони, «стукацтво», переслідування інакодумців, зачистки «неугодних», однопартійність і культ особи. «Ковбаси по 2,20» наразі не дочекалися...

А також у номері: новий альбом «Ігніс», колядки на Старомаку, святий Миколай у Емаузах, згадка на Гавела у Києві, календар громади, російські військові винуваті у трагедії МН17, чеські трамваї поїдуть до Маріуполя, зміни у медичному страхуванні іноземців у Чехії та законі про перебування іноземців й біженців, нові книги та диски, чому крутили російський кінобойовик у автобусі Київ-Прага, та інше...

«Ідуть хлопці» до празького «Іґнісу»

Празький вокально-інструментальний гурт «Іґніс» видав і презентував новий компакт-диск «Ідуть хлопці». Таким чином поповнив колекцію альбомів із 2000–2001 років, записаних в Пряшеві на Словаччині. «Іґніс» заснований студентами у 1969–1970 роках, впродовж своєї діяльності представив ряд українських відомих і мало знамих пісень, присвячуючи свій інтерес передусім західноукраїнським та карпатським мелодіям у власних обробках, не забуваючи також розмаїтість народної музики центральної України.

Впродовж 2015 року колектив записувався у відомій студії Карла Свободи «Elektrovox» в Єванах. До співпраці гурт запросив молодого скрипальку Патріцію Козлову, кларнетиста Яна Вотаву й відому вже в празькому українському середовищі солістку Світлану Загарук. Сучасний склад гурту базується на плечах Олександра Вісича (гітара, мандола, домбра), Віктора Гвоздячука (бас-гітара, спів), Андрія Козака (баян, спів), Богдана Райчинця (клавіші, спів). Сторож історії та співзасновник «Іґнісу» Віктор Райчинець (гітара, спів) на святковому вечорі в празькому Будинку нацменшин 20-го грудня нагадав, що гурт зазнав чимало змін, в капелі за всі роки існування виступало близько 40 музикантів, українців і чехів. Презентацію диску збагатили також гості вечора. Розка-

Співає Світлана Загарук

зав про свій досвід та заспівав пісні учасник АТО Олекса Коба, із класичними творами виступили гітаристи Олександр Вісич та Вацлав Червени. «Записати сьогодні диск непросто, але, нарешті, вдалося. Під час концерту підтримувала нас публіка, в заповненому залі аплодували не лише друзі», - з усмішкою розказав автор проекту Віктор Райчинець. «Слід подякувати усім колегам і друзям, які тривалий час вболівають за різноманітність української пісні за кордоном. Не раз вона рятувала життя, гідність і радість людей. Тому, з відчуттям останніх подій в Україні, диск символічно присвячується усім, хто віддав життя за українську справу», - додав він.

Диск містить 12 пісень, між ними є балади «Широке болотище», «Чайка», «Сон», жартівливі пісні «Косив сіно няньо», «На Україні», «Чудо» та інші. Перша пісня платівки «Ідуть хлопці з полонини» дає відчуття, що традицію празького гурту є кому передавати. Компакт-диск можна придбати за символічну ціну в офісі Української ініціативи в Будинку нацменшин, вул. Воцелова 3, Прага 2 (інформація за телефоном +420777212240). Гурт скористався нагодою побажати всім кращого Нового року, веселих та щедрих свят.

пор в

Віктор Райчинець презентує диск свого гурту

Чехи співають українські пісні

У чеському гурті «Міланаш» – жодного українця, утім, народні пісні про козаків, чорнобрових дівчат та калину у них звучать майже без акценту. Серед учасників колективу є три дівчини та два хлопці, серед яких – кухар, режисер, еколог. Для репетицій друзі збираються вдома, варять запашний глінтвейн, розмовляють про життя та обирають, що співатимуть на наступному концерті.

Учасники «Міланаша» перезнайомились між собою кілька років тому. Тоді хлопці з гурту

– Мілан Мікшічек і Лукаш Косек – їздили до України на літню школу зі співу українських, російських та польських народних пісень. Організував ці заняття дослідник давніх пісень Юрій Пастушенко - «гуру» для «Міланаша». «Ми всі два тижні там розмовляли такою дивною слов'янською мовою. Російські пісні вчили російською, українські пісні – українсько-польською. Були і поляки, і чехи, і українці, і росіяни – якість розуміли одногодного», – розповів Лукаш радію «Свобода». У репертуарі «Міланаша» близько 40 пісень, серед них рідкісні українські народні, наприклад, «Володар, відчиняй ворота», «Ой, ходила Степанида по воду» чи «Щонеділі п'ю-п'ю». «Вивчити українські слова для нас – не проблема, просто деякі пісні «не звучать» або нам некомфортно їх співати», – говорить Дана Радкова. Українською говорити у побуті у них не було нагоди, тому завжди уточнюють значення кожного слова. «А якщо ми щось забудемо, то маємо вже в Празі кілька друзів-україністів, які нам із задоволенням все пояснюють», – говорить Лукаш. На думку Юрія Пастушенка, вчити українські пісні для іноземців – не складно, й українцям є чим поділитись. «У західних країнах наступ

міської цивілізації трохи зруйнував традиційну культуру. А у нас у сільській місцевості, наприклад, на Поліссі, ще збереглися автентичні співаки. На Заході з цим більше проблем, і це впливає на те, що ми можемо зацікавити музикою», – каже Пастушенко. «Мотиви в чеських та українських народних піснях однакові: стосунки людей, кохання, війна, – вважає Анна Шрамкова. - А відрізняються виразністю та природністю звучання». Музиканти вже навчилися трохи відрізнити, з якого регіону походить народна пісня. «На Полтавщині співають багатоголоссям, а на Західній Україні – в один голос», – каже Мілан Мікшічек.

Час від часу «Міланаш» влаштовує концерти, хоча вони, здебільшого, нагадують зустріч давніх друзів. Невеликі клуби чи місце зустрічі діаспори – половину вільних місць точно займають українці. З багатьма із них музиканти з «Міланаша» познайомились на проукраїнських акціях ще у період Майдану. «Ми організували благодійний концерт і зібрані гроші надіслали лікарям-волонтерам, які працювали на Майдані», – пригадує Анна Шрамкова.

Маргарита Голобородська, Яна Полянська

У Брні презентували туристичну Україну

Вперше відбулася національна експозиція «Україна туристична», яка була організована та реалізована в рамках 26-ї Міжнародної виставки туристичного руху GO та 25-ї Міжнародної виставки туристичних можливостей в регіонах REGIONTOUR в місті Брно. Її мета – презентація туристичних можливостей України. До роботи на національній експозиції було запрошено суб'єкти туристичної галузі, практично усіх сфер діяльності та з усіх регіонів України, в тому числі й – зацікавлені інституції, органи влади та управління, які займаються питанням туризму та рекреації в Україні. Основними організаторами експозиції виступили Інформаційно-аналітична служба «Східноєвропейський діалог», туристичний департамент Закарпатської ОДА, Закарпатський центр розвитку «зеленого туризму» та фірма «Rega & P». Як розповів від імені організаторів Юрій Ключівський, «мета єдиного, національного павільйону – ознайомити учасників та гостей виставок не тільки із

туристичними можливостями України, але й представити українські суб'єкти туризму та рекреації, що дозволить останнім - знайти потенційних партнерів з країн Європейського Союзу, чим наблизить європейський вибір України».

«Чарівна Україна» була презентована на виставці за допомогою україністики місцевого Масарикового університету. Ольга Литвинюк, викладач цього відділення Філософського факультету, запропонувала студентам попрацювати волонтерами на експозиції. Чеські студенти, які вивчають у Брні українську мову, мали змогу поспілкуватись українською з учасниками туристичної сфери з України, роз-

Юрій Ключівський, Ян Шілганек та Ольга Литвинюк під час підготовки української туристичної виставки

повісти землякам про свої враження від візитів в Україну, традиції й туристичну сферу, а їх робота на експозиції була їм зарахована, як студентська практика.

Вл. інф.

Гавела покажуть на «Лівому березі»

Чеський драматург, політик і громадський діяч Вацлав Гавел мав велику симпатію до України та її народу, і постановки його п'єс нині важливі як ніколи. Про це під час прес-брифінгу в Українському кризовому медіа-центрі заявив Міхал Дочекал, директор Національного драматичного театру Чехії та режисер. За його словами, Вацлав Гавел завжди підкреслював у своїх посланнях до України, що вона має бути вільною, повинна мати право вирішувати куди їй рухатися і до чого вона зрештою має прийти. «Тому нині якраз той час, коли ми можемо донести меседж Гавела до народу України», – переконаний режисер, додавши, що чеська інтелігенція дуже чутливо ставиться до ситуації в Україні.

Луція Ржегоржікова, директор Чеського центру у Києві, розповіла, що чеська делегація театралів прибула до України для налагодження культурних зв'язків з українськими митцями. Проведено ряд досліджень та переговорів, і напередодні 80-ої річниці з дня народження Вацлава Гавела на сцені Київського академічного театру драми і комедії на Лівому березі поставлять одну з його п'єс. Попередньо було відібрано 5 п'єс, з яких режисер остаточно визначить, що саме український глядач побачить у Києві. Для роботи у цьому напрямку до Києва у складі делегації прибула ціла

команда. Це і продюсер, художник-постановник, а також режисер, документаліст, журналіст і громадський активіст Бржегіслав Рихлік, який проведе у Києві кілька місяців, аби поставити виставу.

У Києві пан Рихлік вже бував, його далекі родичі – із Закарпаття. Багато його друзів та студентів переймаються долею України, навіть приїздили на схід, привозячи допомогу. За словами режисера, український народ нині бореться за самостійність та демократію, а Вацлав Гавел відомий як драматург, який якраз і боровся за правду

і свободу. Режисер говорить, що країна, яку він називає рідною, країна яку окупували, народ на який напали, повинна вистояти, для цього треба боротися, у тому числі й культурними методами.

Тамара Трумова, режисер Київського академічного театру драми і комедії на Лівому березі, переконана, що п'єса Вацлава Гавела буде поставлена в українському театрі якнайкраще. Вона переконана, що цей досвід буде неоціненним і стане винятковою подією.

Вл. інф.

ТПід час презентації чеських театральних планів у Києві

Діти загиблих солдат колядували на «Старомаку»

Над різдвяною Прагою лунали українські колядки. В Чехії відпочивають діти з України, які втратили татів на війні. Ініціатором гуманітарної акції виступила «Українська європейська перспектива». Завдяки співпраці з низкою інших українських та чеських підприємств і організацій шістнадцять українських дітей віком від 7 до 10 років відпочивали в Чехії до Нового року, для них підготували спеціальну програму.

У кожного з цих дітей, які приїхали з Львівської та Житомирської областей, немає тата, їхні батьки пішли добровольцями воювати на схід України, брали участь в антитерористичній операції і загинули в боях за Україну. Через це така особлива увага в Чехії до малюків, яким у Празі намагаються створити особливо затишні умови відпочинку – з посмішками, подарунками й піснями, розповіла координатор гуманітарних програм Галина Андрейців. «У Львівській області ми співпрацюємо з організацією «Допомога дітям героїв» вже тривалий час. Це – діти загиблих в АТО і діти тих, хто пропав безвісти. Ми привезли на католицьке Різдво сюди саме цих діток, тому що їм і так не весело, вони вже не зможуть проводити

Українські діти у центрі Праги

свята зі своїми татами, на жаль», – розповіла Андрейців радіо «Свобода».

Діточок супроводжувало п'ятеро дорослих, серед яких був і лікар. У Празі дітям з України гостинно відчинив двері один зі столичних дитячих садочків, де вони відпочивали, гралися і ночували. Значну допомогу транспортом й харчуванням надала низка чеських підприємств, розповіла Галина Андрейців. «Фірма Таіко запропонувала нам зробити щедровечірню вечерю у чеських традиціях. І подарунки, звичайно, під ялинку. Діти колядували, співа-

ли українські колядки й слухали чеські», – каже вона. На різдвяній Площі Старого міста лунали чеські колядки, і, як почесні гості на цій сцені заспівали колядки й українські діти, яким допомагав відомий український пісняр, казкар Сашко Лірник. Це вперше над чеською Прагою під час різдвяних свят лунали українські колядки. Присутні надзвичайно тепло зустріли українських дітей, вони співали разом з ними, аплодували їм, а після виступу спеціально для українських діток урочисто засвітили на площі різдвяну ялинку.

Оксана Пеленська

Тетяна знову ходить

В Градці Краловому лікується від поранень 9-річна Тетяна Чорнобай з міста Вуглегірськ. Під час боїв за Дебальцево рік тому вона переховувалась у підвалі, у якому вибухнула граната. Двоє дітей загинуло, але Таня вижила. Отримала значні травми ніг, їй загрожувала ампутація. Фото ноги, точніше того, що від неї залишилося, публікувати не рекомендується, але фото можна знайти в інтернеті. І сталося диво: нещодавно вона стала на свої ноги завдяки чеським лікарям. Тетяна лікується у рамках програми «Медевак».

«У неї був серйозно поранений литковий м'яз, по всьому тілу мала опіки», – каже Ярміла Ломозова, заступниця директора пражської «Харити».

«Медевак» допомагає в першу чергу в дитячим пацієнтам у пошкоджених війною районах, а «Харита» надає соціальну допомогу та асистенцію під час лікування. В Україні Тетяну 12 разів оперували, останню операцію провели у Градці Краловому. «Українські хірурги рекон-

струювали судини і зберегли ногу. Але її становище не поліпшилося. Через травму нервів вона не відчувала ногу, перестала ходити», – додав заступник головного лікаря Факультетської Лікарні в місті Градец Кралове Зденек Тушл. В останні тижні Тетяну знову оперували, і тринадцятий номер цього разу став щасливим, і дівчинка змогла ходити без допомоги візка», – продовжила Ярміла Ломозова.

Давід Клемплірж

Тетяна Чорнобай не втрачає надії. Фото «Газети по-українськи».

Святий Миколай у Емаузах

Товариство трудової міграції українців в Чеській Республіці (Український хор при храмі св. Климента) «Берегиня» у суботу 19 грудня 2015 року у приміщенні актового залу приміщенні актового залу празького Бенедиктинського монастиря (монастир «На Слованех - Емаузи») провела родинне свято «У ніч на святого Миколая». У програмі свята були декламування віршів, оповідань, спів пісень, показ народних звичаїв, вистава та невеликий фуршет. Програму готували дітки з празьких українських родин та учасники «Берегині». Дітки були надзвичайно чудові, всі гарно виступали, кожен з нетерпінням чекав свого виступу, адже було проведено достатньо репетицій. «Велика подяка тим, хто допоміг у проведенні свята, а саме дружині посла України в ЧР Людмилі Зайчук за солодкі подарунки з України, Греко-католицькій «Хариті» та пані Наталії Сливоцькій за оплату зали для проведення репетицій та свята, пану Ігорю Варяниці за надання коштів

Під час виступу діток «Берегині» у Емаузах. Фото з ФБ товариства.

на пошиття чудесних костюмів для дітей, а також пану Михайлу Топорову з Українського народного дому в Празі та Тарасу

Костюку з Організації профспілок за подаруночки для дітей-артистів», - сказала Марія Скиба з товариства «Берегиня».

Вл. інф.

Шукають лікарняне обладнання

З Чехії в Україну вже виїхали чотири гуманітарні колони, які були сформовані спільними зусиллями різних громадських організацій, зокрема, «Людиною в скрутці», УЄП, УІЧР, УПС, «Празький майдан» та іншими, а також транспортною компанією «Ізоліт Bravo». Двадцять лікарняних ліжок нового типу, які українським медикам подарувала фірма «Лінет», були доставлені до Шепетівки, де їх прийняв благодійний фонд «Зміцнення громад». Його працівники розвезли ліжка до лікувальних установ та будинків дитини на Житомирщині. Ще десять ліжок були доставлені до Тернополя, де їх прийняло обласне управління охорони здоров'я. Загальна вартість подарованих лікарняних ліжок становить

близько півмільйона крон. Ліжка допоможуть поліпшити догляд за пацієнтами.

П'ята за відліком колони планується до відправки у січні 2016 року, незважаючи на минулі перипетії з київською митницею, де затримався вантаж борошна для Слов'янська. «Ми наразі шукаємо в Чехії

списане лікарняне обладнання та вивезене з експлуатації обладнання дитячих садків, у тому числі постільну білизну, дитячі ліжечка й іграшки. Готуємо допомогу для Волівця та Міжгір'я», - деталізує координатор допомоги Іво Докоупіл.

пор

«Укропмобіль» не зупиняється

Триває робота об'єднання «Празькі Укропки» над організацією допомоги українським воїнам. Як розповів активіст Павло Коршніков, під Новий Рік було закуплено зимові куртки у кількості 50 штук, які відправлені п'ятим рейсом спеціального «Укропмобіля». Щоправда, теплі підкладки до них поїхали в Україну пізніше. Також докуплено бушлати, 20 термосветрів,

рукавиці, сумки на перевезення, марку для магістралей та зимові колеса. Також наприкінці грудня 2015 року завдяки співпраці із львівськими волонтерами з Праги у медичну частину міста Велика Новосілка Донецької області для поранених бійців було відправлено постільну білизну, светри, брюки й футболки.

Вл. інф.

Доставлені українським солдатам чеські куртки. Фото з ФБ Павла Коршнікова.

пороги

Підсумки війни

Яких результатів досягла «русская весна» та підтриманий Кремлем сепаратизм на Донбасі?

ТЕКСТ: Павло КАНИГІН

У Донецьку полюють на жителів, котрі повертаються: доноси сусідів і погрози бойовиків. Правила проживання в окупованому місті: мовчати, не порушувати, показувати документи.

Торік улітку у Донецьку не нараховувалося і третини населення. На тлі цієї гнітючої порожнечі повернення додому утікачів від війни мало би бути святом. Напівмертвий Київський район Донецька, надто близько розташований до театру військових дій, раптом засвітився вікнами, у напівзруйнованому селищі шахти «Жовтневий рудник» запрацювала школа, на вулицях стало більше дітей та молоді. Та далеко не всім сподобалася картина повернення. Поділ на «тих» і «цих» в Донецьку настільки великий, що будь-який новоприбулий здається бойовикам не просто «блудним сином», а небезпечним диверсантом, шпигуном, руйнуючим «незміцнілі уми» шанувальників так званих «республік». У повітрі чітко запахло тридцятьма роками минулого століття, і портрет Сталіна на лайтбоксі біля театру це тільки підкреслює.

«Якщо ви володієте будь-якою інформацією про теракти, про зазіхання на державний суверенітет ДНР, прохання звертатися до МГБ за телефонами...», – каже оголошення на сайті так званого «міністерства державної безпеки ДНР». Такий біжучий рядок супроводжує всі телепередачі на каналах бойовиків. Під фразою «посягання на суверенітет» може ховатися що завгодно, починаючи від жовто-блакитної заставки на екрані телефону і закінчуючи розмовами про те, як живеться в Україні і на скільки дешевші там цукор і гречка. За таке людина може опинитися у в'язниці (СІЗО № 5 в центрі Донецька) або «на підвалі» (приміщення будівлі колишнього СБУ і власне МГБ) – і це в кращому випадку.

Погрожують розстрілом

Потрапити «на підвал» до різних формувань простіше всього. Випадкова фраза, косий погляд на самопроголошеного «полісмена», підозрілі поєднання кольорів... Були випадки, коли вичитували за сріблястий тризуб на обкладинці паспорта і красномовно роз'яснювали перспективи, якщо тризуб не буде негайно стертий. Іс-

терія наростає, і ось вже донецька мама зайвий раз подумає, перш ніж пов'язати на косичку доньки бантик з жовтих і блакитних квіточок.

Навіть якщо житель Донецька якийсь час перебував в іншій області, а потім зважився повернутися в рідне місто, він вже викликає підозру бойовиків. «Під час активних боїв я гостював у родичів в іншій області, а нещодавно повернувся в Донецьк. В моєму портмоне збереглися залізничні квитки до Волновахи. Я вже про них і забув би, якби мене ввечері не зупинив патруль «ДНР», – розповідає дончанин Олександр. – Обшукували дуже ретельно, заглянули в гаманець і причепилися до квитків. Відвезли до відділку. Заявили, мовляв, я – диверсант Яроша. Вони не били, але морально тиснули – кричали. Погрожували розстрілом без суду і слідства. Потім відвели в підвал з металевими дверима і дерев'яною лавкою. Годині о 5 ранку мене ще раз допитували, а потім відпустили. Сказали, що пізніше викличуть, вже місяць пройшов – і тиша».

Донецьк зараз фактично закрите місто. Під пильним поглядом бойовиків може виявитися будь дончанин, не кажучи за гостей міста. Складно уявити, щоб людина з київською, а тим більше львівською пропискою

змогла вільно приїхати сюди. Навіть жителі сусіднього Маріуполя, які раніше без проблем відвідували шахтарську столицю, вважаються ворогами т. зв. «ДНР», і в'їзд до Донецька для них небажаний. «У мене недавно був ювілей, – розповідає дончанин Владислав Зарічний. – Запросив близьких, хоч і скромно, але хотілося відзначити. А мій брат живе в Маріуполі, він приїхати не зміг – бо мені місцеві «денеєрівці» сказали, що його навряд чи пропустять, і більше того, він може опинитися в казематах, бо проживає на «ворожій території».

Багато чого «не можна»

У минулому році бойовики мало не у всіх жителях міста бачили коректувальників української армії і диверсантів. Параноя не припинилася. «У нас з'явилося так багато «не можна», що дивуєшся. Не можна обговорювати «партію і уряд», особливо в чергах. Не можна говорити, що у нас щось погано. Не дай Бог сказати «А ось при Україні такого не було», – каже Марина Лукашова. – Не можна фотографувати або знімати на відеокамеру – бойовики можуть підійти і поцікавитися, навіщо. Особливу істеріку піднімають біля вокзалу або зруйнованих будівель на зразок краєзнавчого музею, кричать, що зараз розіб'ють камеру. Зі мною таке було: сказали, щоб

Сталінізм стає ледь не офіційною ідеологією у «ДНР». Фото із сьогодення Донецька (раніше Сталіно, Юзівка). Бандитський ватажок Захарченко неодноразово заявляв, що «шкодує про розвал СРСР». Фото: Олексій Філіппов, АФП, «Гардіан».

Донецький художник Сергій Захаров випустив серію коміксів на основі свого перебування «на подвалі» у садистів із «ДНР»

я все витерла з карти пам'яті і більше тут не з'являлася, інакше – «підвал».

Інша дончанка Лілія Ковальчук досі не може забути, як побувала в районному відділенні т.зв. «поліції». «У нас банально «віджали» машину прямо з-під під'їзду. Нас не було вдома, коли приїхали бойовики, підігнали евакуатор – і машини як не бувало. Подзвонили нам сусіди, і ми помчали в цю «поліцію», щоб написати заяву про викрадення. Поки я сиділа в коридорі навпроти «дежурки», туди заводили молодих хлопців в наручниках. Задня стіна була скляною, і я бачила, як хлопців допитували, били по нирках, по голові і по ногах якісь амбали. Що вони хотіли від хлопців – я не чула. Коли черговий здогадався, що бачу весь цей жах, він попросив мене чекати своєї черги в кімнаті без відвідувачів. Із розмов я зрозуміла, що побитих хлопців вважали коректувальниками, а взяли їх у місті тому, що не мали документів. Це було настільки жажливо, що дотепер мені все це сниться іноді».

Дончанин Олег Стешенко розповів, що зустріч із сусідами його засмутила. «Ми більше року прожили в Івано-Франківську. Ми з дружиною – програмісти, і коли повернулися в Донецьк, то робота наша нікуди не поділася. Ми ще сумки не розпакували,

коли постукали сусіди. Ми зраділи, вони начебто теж... А коли дізналися, звідки ми приїхали, одна сусідка відразу зашипіла: «У-у-у,... будете тут воду мутити». Ми були приголомшені. Потім ми дізналися, що про нас вже «розповіли кому треба» і за нами вже «наглядають». Хто доглядає – не сказали, але ми якось здогадуємося. Страшно і прикро стало».

Правила виживання

Донеччани кажуть: тим, хто повертається, потрібно постійно тримати в голові «правила проживання в місті Донецьку». Головне – постійно носити з собою паспорт, **не виходити на вулицю під час комендантської години** або бути готовим переконливо пояснити свою появу патрулю. Мовчати і не вступати в дискусії зі сторонніми. Найскладніше – пояснити дітям-школярам, що не варто переказувати в школі батьківські розмови. «Якщо їдете через блокпости з комп'ютером, то обов'язково треба почистити пошту, документи, кеш, фотографії, залишити лише нешкідливі файли типу книг або фільмів, – радить Юрій Крамар. – Ну і, як не сумно, доведеться спілкування звести до мінімуму. Деякі пильні сусіди не пропустять можливості повідомити про «підозрілу людину» «куди треба».

Правова плутанина в спірних районах ускладнюється катастрофічним падінням рівня життя людей. За добробутом і якістю життя довоєнний Донбас йшов врівень з Києвом. У Донецьку знаходився один з трьох найбільших аеропортів країни. У висотних будівлях зі скла і бетону розташовувалися офіси іноземних компаній, вони працювали в регіоні безпосередньо, минаючи Київ. У місто охоче їхали експати. А в місцевих трамваях і тролейбусах працював бездротовий інтернет. У 2012-му місто приймало європейський футбольний чемпіонат. Дивлячись на сьогоднішній Донецьк, все це здається фантастичним минулим.

Місто-привид

За кілька літніх місяців 2014 року фінансово-промислова столиця Східної України перетворилася на місто-привид. Порожніми центральними вулицями проносилися час від часу тільки військові вантажівки і відчайдушні таксистки, які перевозили репортерів. На півночі, заході, в центрі міста кожен день розривалися снаряди. Цілковито до фундаментів будинків, було зруйновано кілька районів. В області знищені і спалені десятки міст і сіл. Багато жителів Донецька виїхали з міста ще тоді, влітку 2014-го. Заможні городяни, служ-

бовці компаній, чиновники та іноземці, місцева богема та інтелігенція. Але чисельність населення облцентру зменшилася несуттєво – із початком «перемир'я» до Донецька в пошуках житла й роботи потягнулися люди з невеликих – спалених і знищених – поселень. Тепер вони формують новий вигляд міста.

Війна принесла бідність і хвороби. З тролейбусів і трамваїв познімали вай-фай роутери. На металобрухт пішли збиті після обстрілів високовольтні дроти. Напівпорожні полиці стали звичайною справою. У Петровському районі міста багато хто дотепер живе в бомбосховищі місцевої шахти. А в психоневрологічному диспансері №1, він там поруч, частину приміщення забрали для себе бійці «ДНР». Минулої зими волонтери возили на Петрівку їжу та ліки, і вже тоді в підвалах там були люди з тифом. Що на Петрівці і в інших донецьких передмістях зараз, ніхто не знає. Цієї осені «влада» самопроголошеної «ДНР» заборонила волонтерам розвозити ліки, а громадську діяльність прирівняла до шпигунства.

Соціальні виплати, освіта

За приблизними підрахунками волонтерських організацій, в Донецьку зараз живе близько 900 тисяч осіб (чисельність населення до війни – трохи більше мільйона). У місяці важких бойових дій населення скорочувалося до 600 тисяч. У «ДНР» працюють вузи, школи і дитячі садки. Освіта в них йде за українськими стандартами, в школах допускається викладання двома мовами, за вибором дітей і батьків. Дві третини учнів навчаються російською мовою, третина – українською. Однак важливі гуманітарні дисципліни, такі як історія, подаються виключно у російській інтерпретації – з Росії навіть безліч підручників завезли задля цього. Дипломи та атестати «ДНР» не визнаються ніде. Деякі вузи «ДНР» домовляються із російськими університетами про надання дипломів зразка РФ.

У Донецьку 250 тисяч пенсіонерів. Регулярна виплата допомоги для них почалася навесні 2015 року. До того часу – з травня 2014-го року – «ДНР» виплачувало пенсії всього три рази. У «ЛНР» централізовані виплати траплялися двічі. При цьому до багатьох міст в Луганській області не доходили ні пенсійні трансї, ні гуманітарка з Росії. У грудні 2014 року в сорокатисячному Первомайську я бачив голодні черги за хлібом, роздачу по півбуханця на людину похилого віку організував тоді «народний мер» Іщенко. Вже тоді його звинувачували в крадіжці гуманітарних вантажів. У січні 2015 року Іщенко був убитий невідомими; на складах, які контролювалися його людьми, були вияв-

лені великі партії продуктів харчування, одягу і палива.

Пенсії в «ЛНР» і «ДНР» нараховують за довоєнними нормативами, але в рублевому еквіваленті, за курсом одна гривня – два російські рублі. Реальний же ринковий курс становить 1:3-1:3,6. Директивний курс 1:2 застосовується для оплати комунальних послуг та громадського транспорту. Це все означає суцільний обман, бо за замість 1000 гривень на руки видають 2000 рублів. В обмінних же пунктах за тисячу гривень можна отримати 3000 рублів і більше.

Споживання. Послуги

У 2013 році валовий регіональний продукт Донбасу становив близько 15% від українського, що можна порівняти з часткою Москви у ВВП Росії (17%). З початком «руської весни» економіка регіону впала втричі. Бізнес почав масово залишати Донбас, заморожуючи заводи, устаткування і нерухомість. Донецьк – колись друге місто за добробутом в Україні – сьогодні відкотився на далекі позиції. Після кількох випадків збройних нальотів, пограбувань та мародерства з Донецька пішли найбільші торговельні мережі, закрилися автосалони, у місті не працюють великі магазини електроніки й салони мобільного зв'язку. Не функціонують банки (за винятком чинного на території самої «ДНР», а також Південної Осетії Першого республіканського банку, заснованого урядом «Донецької республіки»), банкомати, страхові фірми та брокерські агентства. Весь роздрібний сектор Донецька – це торгівля продуктами харчування та побутовою хімією. На прилавках поки є товари українського виробництва. У «ДНР» і «ЛНР» їх завозять за допомогою хабарів українським митникам і прикордонникам на блокпостах, або через територію Росії. Це все істотно підвищує вартість українських продуктів, але все одно їхня підсумкова ринкова ціна залишається нижчою, ніж у продуктів, вироблених в РФ.

З Ростовської області завозять молочні продукти, соняшникову олію, алкогольні напої, сигарети і бакалію. Мова йде, як правило, про товари нижчого цінового сегмента. При цьому, за даними Human Rights Watch, місцеві жителі скаржаться на дорожнечу російських продуктів. За останні півроку товари першої необхідності подорожчали в середньому на 50-60%; тоді як реальна середня зарплата в регіоні впала в три-чотири рази – сьогодні вона становить близько 2,5 тисяч рублів. Середня ціна літра молока в Донецьку – 40 рублів (до війни – близько восьми гривень), кілограм свинини – 360 рублів (до війни – 70 гривень), кілограм борошна – 70 рублів (до війни – 12 гривень).

«Донецька Народна Республіка» почалася із «народного розграбунку в травні 2014 року мегамаркету «Метро» неподалік аеропорту. Фото: Сергій Пономарьов

З високими цінами в «ЛНР» і «ДНР» пов'язана маятникова «продуктова міграція» населення на контрольовані Києвом території, де ті самі товари коштують на чверть, а іноді й на третину дешевше. Поїздки через блокпости туди і назад щодня здійснюють тисячі людей. HRW констатує, що в черзі люди іноді проводять по кілька годин; нерідко громадянам доводиться ночувати на дорозі, оскільки вже о шостій вечора пропускні пункти закриваються до ранку.

Одночасно з початком конфлікту кілька ресторанів Донецька почали подавати... устриці. У закладі «Шато» пояснювали: делікатеси завозять на прохання «високих гостей ресторану з Москви». Що за високі гості і чому опинилися в прифронтовому місті, в «Шато» тоді пояснювати не стали.

Цензура та ЗМІ

Влада «ДНР» спочатку вітала іноземних репортерів і мирилася з критикою. Лідери «Новоросії» погоджувалися на інтерв'ю без усяких умов і попереднього обговорення питань. Інтерв'ю виходили конфліктними, але сепаратисти все одно залишалися задоволеними – їм давали висловитися.

Настрій став змінюватися після гучної публікації в «Новій Газеті» про геть обпеченого «бурятського контрактника», який розповів про участь регулярної російської армії у боях із українськими силами АТО. Остаточно терпіння луснуло після інтерв'ю зі спецназівцями ГРУ капітаном Єрофєєвим і сержантом Александровим, яких затримали і судитимуть в Україні. В червні цього року денеерівська «держбезпека» виманила автора цих матеріалів на підставну зустріч у Донецьку, де його побили, а потім перерахували статті, які не сподобалися лідерам сепаратистів.

Місцеві ЗМІ стали жорстко цензуруватися раніше. Деякі видання були одразу закриті власниками, їхні редакції евакуювали на контрольовані Києвом території. Більшість ЗМІ добровільно змінили редакційну політику. Події висвітлюються і інтерпретуються винятково в проросійській течії. Іноземні журналісти, які критично

оцінюють події у «ДНР», можуть бути вислані, а місцеві незалежні журналісти мають всі шанси потрапити до катівні «міністерства держбезпеки». За останні півроку в «ДНР» була заборонена діяльність репортерів багатьох незалежних західних і ліберальних російських ЗМІ, у тому числі «Нової газети», «Коммерсанта», телеканалу «Дождь», The Independent, The Times, The Newswweek та ін. Чіпляються навіть до таких речей, як: «А чому «уряд ДНР» ти взяв у лапки, та ще з маленької літери написав?»

Спецкор «Дождя» Тимур Олевський ледь не потрапив до в'язниці – сепаратисти дали йому дві години «забиратися по-хорошому». Із автором вийшло «по-поганому» – з «республіки» вивозили насильно, звинувативши в роботі на ЦРУ, вживанні дванадцяти видів наркотиків і підривній діяльності. Такі звинувачення на адресу журналістів користуються у силовиків «ДНР» і «ЛНР» особливою популярністю.

Тільки в цьому році стало відомо про арешти як мінімум трьох місцевих репортерів в «ДНР» і п'ятох – в «ЛНР». При цьому дозвіл на роботу отримали державні російські телеканали, газета «Комсомольская правда», яка тут друкується щодня; нетривалий час в Донецьку працював інтернет-канал колишнього автора «Радіо Свобода» Андрея Бабіцького. Влітку 2015 журналіст покинув радіостанцію, заявивши, що там відмовляються публікувати його матеріали про «звірства української армії», і переїхав до Донецька.

Цензурою і «правильною подачею» новин займається заступник глави міністерства інформації і друку «ДНР» Ігор Антіпов (в довоєнні часи – гендиректор донецького видавництва «Комсомольської правди»). Перед здачею в друк газетні шпальти пересилаються на узгодження Антіпову. Подальшим вичитуванням і затвердженням шпальт займається група цензорів під його керівництвом. Кожна газета друкує кілька шпальт, зарезервованих за «ДНР». Існують і так звані стоплисти, в яких позначаються небажані для згадки прізвища і теми.

Особливе місце в інформаційно-пропагандистській сфері займають канали Life News і «Росія 24». Кабельні мережі республіки зобов'язані тримати їх у своїх пакетах. Українські та деякі іноземні канали заборонені. Працівники державних російських ЗМІ заїжджали в «ДНР» та «ЛНР» через формально закриті пункти пропуску із Ростовською областю РФ, що автоматично робило їх нев'їзними в Україну. Всі інші в'їжджали легально через підконтрольні Києву райони – так репортери зберігали для себе можливість працювати на цій війні по обидві сторони.

Громадські організації

На початку червня 2015 ватажок «ДНР» Захарченко підписав постанову про заборону іноземних громадських організацій, бо вони «часто використовуються в якості прикриття для проведення розвідувально-підривної діяльності на шкоду безпеці держави». Під заборону опинилися Міжнародний комітет порятунку, Червоний Хрест, «Лікарі без кордонів», чеська «Людина в скруті». Представники «ДНР» звинуватили «Лікарів» в шпигунстві і контрабанді психотропних речовин. Домогтися «акредитації» в «ДНР» пізніше зміг лише Червоний Хрест.

Під заборону в самопроголошених республіках опинився і благодійний фонд все ще впливового в регіоні українського олігарха Ріната Ахметова. До останнього часу його організація «Допоможемо» була єдиною структурою, яка постачала в «ЛНР» і «ДНР» гуманітарну допомогу і ліки багатотонними партіями – не рахуючи російських «гуманітарних конвоїв». Зараз вантажівки фонду не можуть перетнути пункти пропуску «ДНР». У жовтні 800 вантажівок із 16 тисячами тонн гуманітарної допомоги від ООН довго не могли потрапити у «ДНР» через нібито неправильно оформлені документи.

Переслідуванню піддаються волонтерські організації, що раніше співробітничали з фондом Ахметова. Наприклад, найбільша в Донецьку волонтерська група «Відповідальні громадяни» також звинувачується в підривній діяльності і шпигунстві. Після припинення роботи громадських організацій лікарні Донецька зіткнулися з дефіцитом медикаментів. Журналістам місцевих видань забороняється згадувати про благодійні акції Ахметова. Будь-які

громадські ініціативи мають пройти процедуру погодження в уряді «ДНР».

Права людини

Ситуацію в цій сфері моніторять кілька організацій – представники ООН, ОБСЄ та Human Rights Watch. Виходячи з їхніх звітів, правовий режим в «ЛНР» і «ДНР» можна охарактеризувати як напіввоєнну диктатуру. Тут функціонують громадянські інститути влади, у тому числі суди та поліція. Однак діяльність їх номінальна, доступу до них у жителів немає.

Одного разу в центрі Донецька п'яний боєць «Оплоту» вбив перехожого, котрий вийшов з крамниці. Чоловік телефонував, а бойовику здалося, що на екрані у того – заставка з жовто-синім українським прапором. «Ти, укроп! – кричав «оплотовець». – На них працюєш, сука!» Одним ударом він збив людину з ніг. Впавши, той зламав собі основу черепа. Хтось за звичкою викликав «02» і «швидку». Але спочатку приїхав тонований мікроавтобус без номерів і відвіз «оплотівця» у невідомому напрямку. Потім «швидка» забрала тіло. Через годину до червоної плями на асфальті прибули поліцейські «ДНР», один з яких зробив прикрий висновок: «...і навіщо тільки їхали?» Штат поліції «ДНР» складають в основному ті самі люди, які працювали в ГУВС Донецької області до «російської весни». Як і раніше, вплив і авторитет офіційних правоохоронців залишаються мізерними.

Спори, особливо господарського характеру, вирішуються за участю «даху» з числа озброєних бригад. Сама наявність «даху» стала неодмінною умовою ведення комерційних справ. «Рішали» і лідери збройних груп («Восток», «Нацгвардія ДНР» – колишній «Оплот», «Прізрак», «Спарта» та інші)

Деструкція мізків: учасники мітингу «проти блокади Донбасу» спочатку ходять на «референдум» проти України і «київської хунти», підтримують бандитів, а потім вимагають у тієї ж «хунти» пенсій та інших виплат...Фото з Луганська, грудень 2014 р.

замінили собою і суди, і органи правопорядку. Вони вбудовані в саму вертикаль влади невіданих республік, виконуючи охоронні і поліцейські функції, функції відбування покарань та податкового контролю.

Зведені до мінімуму всілякі громадянські ініціативи. Після антивоєнного мітингу 16 червня цього року Захарченко розпорядився знайти організаторів демонстрації і «покласти край підривній діяльності». Жителі Донецька бояться збиратися великими групами. За активністю населення стежить «міністерство держбезпеки ДНР», наступник усуненого з міста СБУ по Донецькій області. Велика частина співробітників служби влітку 2014 року, як і у випадку з поліцією, присягнула «Новоросії». МГБ має власний ізолятор, який місцеві називають просто «підвалом». Є інформація про довільні затримання і зникнення громадян. Українська влада налічує десятки політичних в'язнів в «ДНР»; серед них журналісти, проукраїнські активісти, викладачі вузів, волонтери, підприємці, чиновники і судді. У МГБ «ДНР» наявність політзеків не заперечують, але їх називають «диверсантами» і «шпигунами».

Влада

Із закінченням великомасштабних бойових дій території самопроголошених «республік» поринули в безодню міжусобиць. «Війни кураторів» – так місцеві називають цю чехарду. Зі скандалом позбувся «посади» один з ідеологів «незалежного Донбасу» Андрій Пургін. Цю відставку вважають інтригою помічника президента Росії Владислава Суркова, нібито головного куратора сепаратистів. Сурков нібито вирішив замінити надто ідейного Пургіна більш виконавчим кар'єристом Денисом Пушиліним, який раніше координував сумнівному фінансову піраміду MMM в Донецьку. У «ЛНР» нещодавно заарештували «міністра вугілля» Дмитрія Ляміна: допит чиновника з побиттям записали на відео і виклали в мережу. Інцидент пов'язують із наростаючим впливом в регіоні ближнього до сім'ї Януковичів мільярдера Сергія Курченка, який контролює великі активи у сфері донбаського ПЕКу. Лямін нібито перешкодив структурам Курченка в схемах реалізації вугілля і нафтопродуктів на території «ЛНР». Курченко переховується в Москві, але веде бізнес на південному сході України, даючи зрозуміти новим керівникам Донбасу, що має підтримку Кремля і слід йому поступитися місцем. Переділ ринків і сфер впливу між новими господарями регіону, які володіють танками і зенітною артилерією, набуває зтяжкого характеру. У Донецьку людям Курченка протистоїть Захарченко, ватажок «ДНР» і лідер найбільш численної

озброєної групи, у минулому – торговий агент компанії-виробника курятини «Гаврилівські курчата». У Луганську не вщухає збройний конфлікт місцевих силових угруповань із колишнім пожежним інспектором, нині главою «ЛНР» Ігорем Плотницьким. Москва до міжособних чвар ставиться байдуже. Доля місцевих князків залежить виключно від їхньої лояльності до Кремля. З надто самостійними Москва прощається без жалю. Ті, хто втратив довіру, зникають з політичного поля (Ігор «Бєс» Безлер, отаман Козіцин) або й цього світу за дивних обставин (командир Мозговий, «Бетмен», Павел Дремов та ін.).

Економіка, кордони, податки

Рік тому влада України ввела економічну блокаду «ДНР» і «ЛНР». Формально непідконтрольні Києву території відрізано від усіх господарських процесів країни. У Донецьку і Луганську не йдуть поїзди та рейсові автобуси, українським підприємцям заборонено торгувати із сепаратистськими територіями і ввозити туди свої вантажі. Насправді через блокпости українських військ товари провозять за хабарі. Заробляють на провезенні українських товарів і сепаратисти, нав'язуючи комерсантам послуги «супроводу територією республіки». «Кришування» контрабандних вантажів вважається основною статтею доходу другої за впливом людини в «ДНР» Александра Ходаковського (командир полку «Восток», називає себе главою «ради безпеки ДНР»).

Блокада робить життя простих людей середини «ДНР» і «ЛНР» істотно дорожчим. У «республік» відкриті кордони з Росією, але користуватися цим через високі російські ціни можуть одиниці. Ходаковського нерідко бачать у закладах Ростова-на-Дону, а «міністр закордонних справ ДНР» Кофман, схоже, і зовсім проживає в Москві. Там же проводить дозвілля «народний губернатор» Донецької області Павел Губарев.

Блокада призвела території до паливної кризи. З України його не доставляють, а поставки з Росії монополізували структури, пов'язані з Курченком. У жовтні 2015 року на кілька днів Донецьк і Макіївка залишилися без газу – через конфлікт між людьми Захарченка і розподільною компанією Курченка.

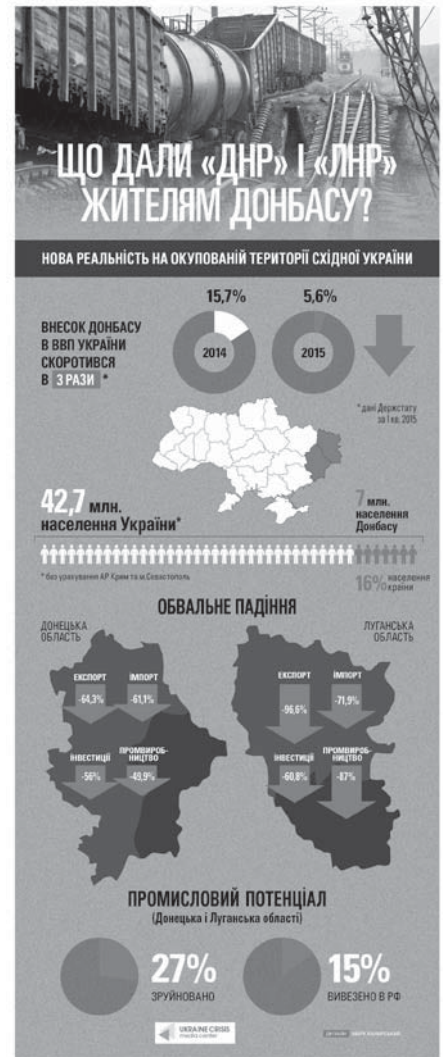
У «ДНР» комерційні операції та угоди вартістю понад 10000 доларів проходять через узгодження людей з оточення Захарченка. На сепаратистських територіях також введена своя система оподаткування. Приватна підприємницька діяльність оподатковується за вибором – 20% з чистого прибутку, або 2,5% з валового доходу. Громадяни зобов'язані сплачувати прибутковий податок за ставкою 13% від

заробітної плати. З 1 вересня 2015 року офіційною валютою в «ДНР» і «ЛНР» вважаються рублі.

Недоторканими залишаються активи найбільшого бізнесмена України Ріната Ахметова: на непідконтрольних Києву територіях у нього залишилися вугільні шахти, електростанції, торгові мережі, готелі і стадіон «Донбас-Арена». Податки з цих активів йдуть до бюджету України. В обхід блокади налагоджений і збут продукції цих компаній на Україні.

В «ЛНР» чимало діючих до війни промислових підприємств були розкрадені, порізані на металобрухт або вивезені в РФ, серед них машинобудівний завод, завод гірничорятувального обладнання «Горизонт», Луганськтепловоз та десятки інших. Утім, Плотницький та компанія із помпою відкрили завод «Луга-нова», який виробляє, мабуть, найнеобхіднішу у цих похмурих умовах продукцію – горілку.

Автор є дописувачем «Медузи» та кореспондентом «Нової газети»

СІЧЕНЬ | LEDEN

				1 Новорічне свято	2	3
4	5	6 Святвечір. Народився Василь Стус (1938)	7 Різдво (за старим, юліанським стилем)	8 Заснування Гуцульської Республіки (Ясіня, 1919)	9	10
11	12	13 Меланки, Щедра кутя	14 Святителя Васи- ля Великого, Но- вий Рік за старим стилем	15	16	17 Засновано Укра- їнський Вільний Університет (Прага, 1921)
18 Святвечір водо- хресний, Голо- дна кутя	19 Народився Ярослав Стецько (1912)	20 В Празі засно- вано Об'єднання українців у ЧР (1990)	21	22 День Соборності України	23	24
25 День Студента (Тетянин день)	26 Міжнародний день митника	27	28	29 День пам'яті Ге- роїв Крут (1918)	30	31

ЛЮТИЙ | ÚNOR

1	2 Народилися Іван Пулюй, фізик (1845), Євген Ма- ланюк, поет (1897)	3	4	5 Померла в Празі Софія Русова (1940)	6	7
8 Помер у Празі письменник і пе- дагог Спиридон Черкасенко (1940)	9	10	11	12	13	14
15 Стрітення Господнє	16	17 Народився Патріарх УГКЦ Йосип Сліпий (1892)	18 Народилася Со- фія Русова (1856), громадська і культурно-освіт- ня діячка, педагог	19	20 Народився ака- демик Микола Мушинка (1936)	21 Міжнародний день рідної мови
22 Міжнародний день підтримки жертв злочинів	23 Народився Ві- ктор Ющенко, ко- лишній Президент України (1954)	24	25 Народилася Леся Українка (1871)	26	27 Традиційний бал «Маланка», готель «Ол- шанка», Прага	28
29						

БЕРЕЗЕНЬ | BŘEZEN

	1	2	3 Всесвітній день письменника	4 Народився автор Гімну України Михайло Вер- бицький (1827)	5 Загинув Головно- командувач УПА Роман Шухевич (1950)	6
7 Народився Т. Г. Масарик, чехос- ловацький Пре- зидент (1850)	8 Битва Чехосло- вацького легіону під Соколовом (1943)	9 Народився Тарас Шевченко (1814)	10 Помер Тарас Шевченко (1961)	11	12 Засновано «Остравську Про- світу» (1993)	13
14	15 Проголошення самостійності Кар- патської України (1939)	16	17 Народився Ав- густин Волошин, Президент Кар- патської України (1874)	18	19 Народилася поетеса Ліна Костенко (1930)	20 Народився Гетьман Іван Мазепа (1632)
21 Всесвітній день поезії	22 Народився Ми- кола Лисенко, композитор (1842)	23 Народився Ві- ктор Ющенко, ко- лишній Президент України (1954)	24	25 Відкрито пам'ятник Тарасові Шевченку на празь- кому Сміхові (2009)	26	27 Великдень (католицька Пасха)
28	29	30	31			

КВІТЕНЬ | DUBEN

				1 День сміху	2	3 Народився Олесь Гончар, письменник (1918)
4	5	6	7 Благовіщення ПРСБ, Всесвітній день здоров'я	8	9	10 Народився Патріарх УАПЦ Мстислав (1898)
11	12	13	14	15	16 День Довкілля	17
18 Міжнародний День пам'яток і визначних місць	19	20	21 Відкрито Українську господарську академію в Подєбрадах (1922)	22 Засновано в Празі «Український вісник»(2002)	23	24 Вербна Неділя
25 Помер Павло Скоропадський, гетьман (1945)	26 День Чорнобильської трагедії (1986)	27 Початок акції «Вісла» (1947)	28 Бій Січових Стрільців із російськими військами на Маківці (1916)	29 День пам'яті Героїв Крут (1918)	30	

ТРАВЕНЬ | KVĚTEN

						1 Великдень (православна Пасха)
2	3 Всесвітній день свободи преси	4	5 Всесвітній день свободи преси	6	7	8 Всесвітній день свободи преси
9 Стрітєння Господнє	10 Народився Симон Петлюра, Головний Отаман УНР (1879)	11	12 Всесвітній день медсестер	13 Світовий День Матері	14 Розгром польських військ під Жовтими Водами (1648)	15 Народився Іван Горбачевський, хімік, ректор Карлового університету (1854)
16	17	18 Міжнародний день музеїв	19 День вишиванки	20 В Празі вийшов перший номер часопису «Пороги» (1993)	21 День Європи в Україні	22
23 У Празі створено Музей Визвольної Боротьби України (1925)	24	25 Загинув Симон Петлюра (1926)	26 Перемога Богдана Хмельницького під Корсунем (1648)	27 Померла Галина Мазуренко, письменниця, художниця, викладачка УВУ (2000)	28 Помер Іван Франко (1916)	29
30	31 Міжнародний день боротьби з тютюнопалінням					

ЧЕРВЕНЬ | ČERVEN

		1 Всесвітній день письменника	2	3	4	5 Всесвітній день охорони навколишнього середовища
6 День журналіста в Україні	7	8	9 Вознесіння Господнє	10 Загинув Олег Кандиба-Ольжич (1944)	11	12
13 Засновано УІЧР (1994)	14	15	16	17	18	19 День Святої Трійці, день батька.
20 Помер у Подєбрадах Євген Чикаленко (1929)	21 Розпочало діяльність Об'єднання Українок в ЧР (1998)	22	23	24	25	26
27	28 День Конституції України	29 Розгром козаками Виговського російських військ під Конотопом (1659)	30 Відновлення самостійності України у Львові (1941)			

ЛИПЕНЬ | ČERVENEC

				1	2 Битва Чехословацького легіону під Зборовом (1917)	3
4	5 Кирила та Мефодія	6 Спалення Яна Гуса	7 В Празі засновано педінститут ім. Драгоманова (1923)	8	9	10
11	12 Святих апостолів Петра і Павла	13	14	15	16 Декларація про державний суверенітет України (1990)	17
18	19 Битва «Галичини» під Бродами (1944)	20	21 Народилася Олена Теліга, письменниця (1907)	22 Помер у Празі Олександр Олесь, поет (1944)	23	24
25	26	27	28 Хрестителя Володимира Великого	29	30	31

СЕРПЕНЬ | SRPEN

1 День Військово-Морських сил України. Померла Леся Українка (1913)	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14 Хрещення Київської Русі-України (988), день будівельника
15	16 Загинув у закарпатській Колочаві опришок Микола Шугай (1921)	17	18	19 Преображення Господнє	20	21 Окупація Чехословаччини військами Варшавського пакту (1968)
22	23	24 День Незалежності України	25	26	27	28 Успіння Господнє
29 День авіації України	30 У Празі утворено УВО під проводом Євгена Коновальця (1920)	31 З'єднані українські війська УНР і УГА здобули Київ (1919)				

ВЕРЕСЕНЬ | ZÁŘÍ

			1 День знань	2	3	4 Загинув у радянському концтаборі Василь Стус (1985)
5	6	7 Помер Йосип Сліпий, Патріарх УГКЦ (1984), день військового розвідника	8 Міжнародний день грамотності й солідарності журналістів	9	10 День українського кіно	11 День танкіста
12	13	14	15	16 Засновано традицію «Днів української культури в ЧР» (1996)	17	18
19	20	21 Різдво ПРСБ, Міжнародний день миру	22	23	24	25
26	27 Воздвиження Хреста Господнього, День туризму	28 Святого Вацлава	29 Народився Михайло Грушевський, історик, Президент УНР (1866)	30 День бібліотекаря та перекладача		

					1 Міжнародний день музики, людей похилого віку	2
3 Народилася Лідія Райчинець (Затовканюк) (1950), громадський діяч в ЧР	4	5 Міжнародний день учителя	6 Помер Франтішек Ржегорж, чеський етнограф і дослідник Галичини (1899)	7	8	9 День художника
10	11	12	13	14 Покрови. День козацтва, УПА й Захисника України	15 В Мюнхені загинув Степан Бандера (1959)	16
17	18	19	20	21 У Львові Микола Лемик застрелив чекіста у радянському консульстві (1933)	22	23 Урочисте відкриття УВУ в Празі, в залі Карлового університету (1921)
24	25 Помер Флоріан Заплетал, етнограф, дослідник Закарпаття (1969, Прага)	26 Запорозжі з поляками здобули Москву (1642)	27 Перша поїздка гурту «Ігніс» до Східної Словаччини (1970)	28 Проголошено Чехословаччину (1918)	29 Помер Григорій Сковорода, філософ (1794)	30
31						

ЛИСТОПАД | LISTOPAD

	1 Проголошено Західноукраїнську Народну Республіку (1918)	2 Помер відкривач Трипільської культури, чех Вікентій Хвойка (1914, Київ)	3	4 Народився Богдан Лепкий, письменник (1872)	5 Проти окупації Чехословаччини підпалив себе на Хрещатику Василь Макух (1968)	6 Засновано у Празі театральний гурт «Джерело» (2004)
7 День пам'яті жертв комуністичного терору	8	9 День української писемності та мови	10	11	12	13
14 Помер у Празі художник і меценат Юрій Вовк (1961)	15 Симпозіум українців в Університеті Палацького (Оломоуц, 2001)	16 Міжнародний день толерантності, радіо, телебачення та зв'язку.	17 Оксамитова революція в Чехословаччині (1989)	18	19	20
21	22 Більшовики розстріляли під селом Базар 359 українських вояків (1921)	23 Засновано україністику в Університеті Масарика (Брно, 1993)	24 Засновано в Празі дитячий гурт «Барвінок» (2001)	25	26 День пам'яті жертв голодоморів та політичних репресій	27
28	29	30				

ГРУДЕНЬ | PROSINEC

			1 Підтверджено на референдумі незалежність України (1991)	2	3 Народився Григорій Сковорода, філософ (1722)	4 Введення до Храму ПРСБ
5 Народився Олександр Олесь, поет (1878), день волонтера	6 Миколая (гр. ст), день Збройних Сил України	7	8 У Львові засновано товариство «Просвіта» (1868)	9	10 День прав людини	11
12	13	14 Народився Михайло Старицький, батько українського театру (1871)	15 Вийшов перший нецензурований «Кобзар» Тараса Шевченка (1876, Прага)	16 Засновано україністику в пражському Карловому університеті (1926)	17	18 Міжнародний день мігрантів
19 Миколая (юл. ст.)	20	21 Народився меценат і фольклорист Євген Чикаленко (1861)	22	23 Загинули націоналісти В.Білас і Д. Данилишин (1932)	24 Щедрий вечір (за новим стилем, переважно католицький)	25 Різдво (за новим, григоріанським стилем)
26	27	28	29 Замучено гетьмана Павла Полуботка (1723)	30 Помер Іван Олбрахт, відомий на Закарпатті чеський письменник (1952)	31 Зустріч Нового Року, чеського Силвестра	

ФСБ зачищає бойовиків в Донбасі – Stratfor

Отримавши контроль над обстановкою в окупованому Донбасі, ФСБ буде нагнітати або покращувати ситуацію в регіоні в залежності від ходу переговорів. Росія відправила до Донбасу агентів ФСБ, які почали зачистку регіону від неконтрольованих бойовиків. До такого висновку прийшли експерти американської приватної розвідувально-аналітичної компанії Stratfor. «Фактичне продовження Мінських угод на 2016 рік є свідченням того, що Україна і Росія готові піти на поступки один одному», – йдеться у звіті, повідомляє видання «Апостроф».

Першим, на думку експертів, назустріч опонентові пішов офіційний Київ. «РФ наполягала на продовженні дії домовленостей, але Україна вагалася, оскаржувала вимогу про проведення виборів у Донбасі, а також вказувала на триваюче на сході країни порушення режиму припинення вогню. Та незадовго до телефонних переговорів в «нормандському форматі» (які відбулися наприкінці грудня 2015 року) канцлер Німеччини Ангела Меркель зробила особистий дзвінок Президенту України Петру Порошенку, після якого, він, ймовірно, пішов на поступки. Крім того, після загальних переговорів президент Франції Франсуа Олланд зазначив, що вибори в Донбасі залишаються частиною домовленостей», – наголошується в документі.

Поступки з боку Росії, вважають в Stratfor, полягають у зниженні інтенсивності бойових дій в Донбасі. Незважаючи на те, що бойовики терористичних організацій ДНР і ЛНР продовжують порушувати режим припинення вогню, вони обстрілюють позиції сил АТО не до 50 разів на добу, як це було раніше, а близько 10-20 разів. «Причому все це відбувається на тлі повідомлень української розвідки, що вздовж лінії розмежування в Донбасі збільшилося переміщення агентів російської Федеральної служби безпеки. Вони, судячи з усього, проводять зачистку сепаратистів,

які вважаються неконтрольованими. Іноді було важко сказати, за рахунок чого відбувалася ескалація на сході України: за наказом Кремля, або ватажки бойовиків діяли за власною ініціативою. Тепер же, коли ФСБ відновлює контроль над лідерами сепаратистів, служба буде гарантувати, що в Донбасі все відбуватиметься за командою з Москви», – впевнені представники приватної розвідки США.

Тим часом, захоплення бойовиками селища Комінтерново недалеко від Маріуполя, а також подальші заяви українських військових про те, що там перебувають російські збройні сили, в «приватному ЦРУ» вважають ще одним ходом Москви зі встановлення контролю над незаконними збройними формуваннями ДНР і ЛНР. «Незважаючи на те, що такі дії можуть здатися проявом агресії, розташування російських військових сил поблизу до українських також дає Москві більше прямого контролю над рівнем конфлікту на сході України», – підкреслили аналітики. Отримавши повний контроль над обстановкою в окупованому

Донбасі, ФСБ буде нагнітати або покращувати ситуацію в регіоні в залежності від ходу переговорів. При цьому Москва буде домагатися від Києва зрушень в плані проведення на сході країни місцевих виборів. Разом з тим, не стоятиме осторонь цих процесів Вашингтон, впевнені в Stratfor. За словами аналітиків, продовживши існуючі і ввівши ряд нових санкцій відносно РФ, США демонструють проукраїнську позицію і не горять бажанням йти на поступки Москві. «Якщо Вашингтон підтримає Київ в його спробах призупинити виконання своєї частини Мінська-2 до повного виконання Москвою своїх зобов'язань, це додасть Україні сміливості у протистоянні тиску з боку європейських держав і Росії з цього питання. Виходить, що, незважаючи на те, що 2016 почався з компромісів, подальший розвиток взаємин України з РФ, а також Росії з США є дуже нестабільним», – підсумували в приватній розвідці США.

Артем Дехтяренко

Спростили оформлення закордонного паспорта

У державній міграційній службі України з'ясували, що більше не потрібна довідка про несудимість при оформленні закордонного паспорта і не перевірятиметься, чи є у громадянина обмеження на в'їзд з України. «Це не тільки прискорить внутрішні процеси оформлення документів, а й зменшить навантаження на співробітників міграційної служби», – на-

голошується в повідомленні. На даний час бідна пропозиція оформити довідку про несудимість для оформлення закордонного паспорта є не тільки незаконною, а й не мають сенсу при оформленні документа.

З біометричним паспортом після запровадження біометричного режиму між Україною та ЄС шенгенська віза буде не

потрібною, а лише для того, щоб в'їзти в країну шенгену, українцям потрібно буде обов'язково оформити біометричний паспорт. Скасування візового режиму планується в жовтні цього року.

У кривформ

Путін відповідь за MH17 - Bellingcat

Незабаром буде направлений позов до Євросуду з прав людини проти РФ і особисто президента країни-агресора Владіміра Путіна у справі знищення рейсу MH-17 малазійських авіаліній над територією окупованої Донеччини, каже засновник групи експертних та журналістських розслідувань «Bellingcat» Еліот Гігінс. «Зараз адвокат Джеррі Скіннер, який представляв жертв катастрофи Локербі, в якій Ліван взяв на себе відповідальність (рейс авіаліній PanAm зазнав аварії 21 грудня 1988 через закладену на борту вибухівку, загинули 243 пасажери і 16 членів екіпажу), йде в Європейський суд з прав людини зі справою проти РФ і Путіна особисто у відношенні того, що сталося з MH-17 і щодо російського втручання в Україні. Також повинна бути публічність у щодо вчиненого Росією та її брехні відносно MH-17», - заявив Гігінс.

Засновник Bellingcat висловив сумнів, що РФ дозволить слідству допитати військовослужбовців, причетних до теракту проти MH-17. «Але і в такому випадку – вони будуть проінструковані, що можуть

сказати, а що – ні. Дуже важко уявити, щоб вони дали свідчення в суді». За його словами, експерти протягом року вивчали російських військових з 53-ї бригади. «Двадцять чоловік [винних у загибелі MH-17]. Але це – двадцять тих, хто входить в командну структуру – командири бригади, батальйону. Це ті люди, через яких йдуть команди. Але є хтакож особи, які, схоже, є частиною конвою. Ми відстежили конвой 53 бригади 24-25 червня. Це – велика кількість солдатів, автомобілів, транспортні підрозділи, загалом біля сотні чоловік. І вони – частина одного підрозділу. Вони бачили, що вони роблять, вони знають, що вони йшли разом, як підрозділ, і встановлювали систему на місці», - підсумував він.

Гігінс припустив, що військовослужбовці РФ перетнули український кордон і збили MH-17, і напевно діяли згідно з наказом. «Цей наказ повинен був пройти через різних людей. Звідки цей наказ виходив? Я думаю, що це має бути дуже високо. Повинні бути люди різних рангів, яким було відомо, що відбувається», - додав експерт.

Бойовик «ДНР» стоїть біля рештків збитого російськими військовими цивільного малазійського літака. Фото AP.

Літак Boeing 777 авіакомпанії Malaysia Airlines, що виконував рейс MH17 з Амстердама в Куала-Лумпур, був збитий російською системою «Бук» 17 липня 2014 року в Донецькій області. В результаті трагедії загинули всі 298 чоловік, що знаходилися на борту. Пасажирами рейсу були громадяни 10 країн, більшість загиблих (196 чоловік) – громадяни Нідерландів.

уніан

Чехи подарують Маріуполю трамваї

Міста Прага та Брно планують списані, але справні та у добромому стані трамваї Т3 відправити в Україну у якості подарунка. Йдеться передусім про місто Маріуполь, яке зараз стало прифронтовим. Чеські міста поступово переходять на модерніші версії, з низькою підлогою, й поступово позбуваються попередників, які їздили ще в часи соціалізму. А у Маріуполі перевозять людей чимало трамваїв, які часто ламаються й перебувають у аварійному стані. Брненське міське підприємство громадського транспорту планує відправити біля двадцяти п'яти вагонів, які б у іншому випадку пішли в металобрухт. Прага може подарувати дещо меншу кількість. «Утилізація одного трамвая – недешева справа, а у результаті ми отримуємо тільки 8 тисяч крон прибутку. Я думаю, що такими грошми ми можемо пожертвувати», - сказала заступниця мера міста Брно Клара Ліптакова.

З ідеєю такої допомоги виступив депутат Європарламенту Павел Свобода, який відвідав Маріуполь. «Місцеві чиновники водили нас місцями, де тривали бої, називали стан трамвайного господарства сильно проблемним», - сказав Свобода. Рада міста Брна 5 січня взяла до уваги пропозицію та схвалила її. Після всіх про-

цедур брненські трамваї, швидше за все, попрямують також до Харкова. Найбільшу суму організаторам доведеться заплатити за транспортування машин в Україну. «Ми вже шукаємо фінансування. Трамваї згодом можуть нести логотип Брна та Європейського Союзу», - додала Ліптакова.

Рада директорів празького підприємства громадського транспорту (ДПП) вже погодилася із пропозицією надіслати кілька трамваїв типу Т3 до Маріуполя. Класичні червоно-білі трамваї їздять столицею вже 60 років, але виглядають наче нові. Павел Свобода пояснював раді, що Маріуполь перебуває в оточенні, і ніхто не хоче давати гроші та ресурси. «Та солідарність необхідна, люди мають бачити підтримку Європи. Наші використані трамваї однозначно там будуть підтримкою інфраструктури», - додав політик.

Прага раніше продавала невикористані трамваї Т3. Більшість попрямувала в Росію й Україну, в 2008 році навіть до північнокорейського Пхеньяну. Суми за

Навантаження вживаного чеського трамваю на залізничну платформу. Фото vlaky.net.

кожен проданий трамвай ковалися у межах десятків тисяч крон. У 2012 році ДПП за 54 списані трамваї отримала вісім мільйонів чеських крон. ДПП має у розпорядженні понад 900 трамваїв, більшість з них становлять саме Т3 та його різні модифікації. Протягом кількох останніх років підприємство купує транспортні засоби з низькою підлогою.

пор

Внутрішні паспорти відходять в минуле

11 січня Державна міграційна служба України почала процес в ідачі карток посвідчення особи, я кі приходять на з аміну традиційним в нутрішнім паспортом у формі книжечки. ID-карта містить б ез-контактний електронний носій – чіп, на я кому, крім даних про в ласника документа, з аписані б іометричні дані – кольорова фотографія, і нформація про місце проживання та сімейний стан. Строк оформлення нового документа – 10 робочих днів. Поміняти паспорт можна добровільно, а ле цей процес не повинен перевищувати 5 років, на я кий розрахований перехідний період. На першому етапі документ б удуть оформляти лише особам, я кі досягли 16-річного в іку та отримують й ого в перше. У день старту а жіотажу з а ID-паспортами не

б уло – документи подали лише б лизько сотні осіб. Процедура оформлення документа передбачає фотографування особи у підрозділі ДМС, і фотокартки приносить не потрібно. Оформити документ можна у 330 з б лизько 600 підрозділів міграційної служби на в сій території У країни. А би оформити ID-паспорт особі, я ка досягла 16 років та оформлює паспорт в перше, необхідно подати лише свідоцтво про народження. Ксерокопії паспортів б атьків надати б ажано, а ле не обов'язково.

1+1

Приклад польської карти

Переваги

- захищеність документів від підробок
- зручність та зносостійкість від паперових аналогів
- швидкість та швидкість у разі надання адміністративних послуг
- спрощення подорожей до країн, які використовують автоматичні системи пропуску

Важливо

- отримання біометричних документів отримання є правом, а не обов'язком
- перше отримання, зміна прізвища чи імені робиться безкоштовно
- термін дії ID-картки – безстроковий

46,6% країн ООН використовують ID-картки

В Україні ID-картки замінять паспорт з 1.01.2016 для всіх громадян з 14 років

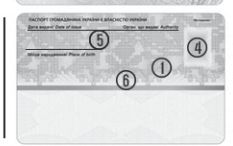
отримати/замовити картку в:

Міграційна служба (dmsu.gov.ua)

Єдиний державний портал адміністративних послуг (posluga.gov.ua)

Бланк української карти

56 мм

85,6 мм

- 1 – три захисні сітки: (лицьовий бік) контур карти України орнаментальні рисунки стилізовані зображення колосків (зворотний бік) орнаментальний рисунок поле з фоновим рисунком
- 2 – символ електронного документа
- 3 – п'ять обов'язкових зон візуальної перевірки
- 4 – оптико-змінене зображення відцифрованого образу обличчя особи та попарно відокремлені цифри року її народження

- 5 – зона візуальної перевірки (3 поля особових даних)
- 6 – машинозчитувана зона фарба під дією ультрафіолетового опромінення світиться блакитним кольором

В ультрафіолеті сканується червоний колосок червона рамка навколо фото текст даних стає зеленим Картка заповнюється двома мовами – українською та англійською

Старші за 5 років автомобілі не імпортуватимуться

З 1 січня 2016 року в У країну з аборонено в везення а втомобілів, що не в ідповідують екологічним в имогам стандарту Є вро-5, я кий став обов'язковим в Є вропі з в ересня 2009 року. Посилення в имог до екологічних параметрів транспортних з асобів при в везенні в У країну в водиться в ідповідно до З акону У країни «Про в несення з мін до З акону У країни «Про деякі питання в везення на митну територію У країни та реєстрації транспортних з асобів» щодо колісних транспортних з асобів» №5177 в ід 8. 08. 2012 р. Стандарт Є вро-5 є обов'язковим для в сіх нових в антажних а втомобілів, я кі продаються в Є вросоюзі, з ж овтня 2008 року і для в сіх легкових а втомобілів – з 1 в ересня 2009 року.

З овні а втомобілі з Є вро-5 нічим не в ідрізняються в ід менш екологічних конкурентів, а ле мають б ільш досконалу екосистему двигуна, – пояснює генераль-

ний директор В сеукраїнської а соціації а втомобільних і мпортерів і дилерів Олег Назаренко. «Це стосується тільки нових а втомобілів, я кі б удуть в ироблені в У країні, а також б удь-я ких а втомобілів: тих, що б ули в користуванні, а бо нові, я кі з 1 січня починають і мпортуватися в У країну. Тобто в нутрішні перевезення в У країні, в нутрішні переміщення, в нутрішні продажі в У країні – хоч стареньких «Ж игулів», хоч «Москвичів» – і х це а бсолютно не стосується», – з азначив Назаренко.

Є вро-5-а втомобілі не тільки екологічніші, а ле й дорожчі. Однак у країнці цього не в ідчують, тому що різницю в ціні компенсує скасований 1 січня додатковий і мпортний з бір, – розповідає експерт. І додає, що деякі і мпортні машини навіть подешевшають, а дже б ільшість з них

в же в минулому році в ідповідали новим стандартам. Швидше з а в се, найбільших труднощів з азнають китайські а втоімпорттери, я кі, з а словами експерта, поки що продають а вто нижчого класу. Що ж стосується в торинного ринку і мпортного, то, оскільки в Є вропі стандарт почав діяти з 2009 року, в везення а вто, що б ули в користуванні понад 5 років, з аборонено. А ці машини, з а словами фахівця, набагато дешевші нових. Олег Назаренко не в иключає, що з цієї причини може з більшитися кількість схем контрабанди.

У крінформ

Курс валют

Курс чеської крони (CZK), польського злота (PLN), угорського форинта (HUF), російського рубля (RUB), британського фунту стерлінгів (GBP), долара США (USD) та євро (EUR) до української гривні (UAH) та української гривні до даних валют. Стан: 12 січня 2016 року. Джерело: чеський фінансовий сервер kurzy.cz (категорія «перерахунок валют онлайн»).

1 CZK = 0,855 UAH	1 UAH = 1,17 CZK
1 PLN = 5,641 UAH	1 UAH = 0,177 PLN
1 HUF = 0,0769 UAH	1 UAH = 13,01 HUF
1 RUB = 0,3634 UAH	1 UAH = 2,752 RUB
1 GBP = 32,915 UAH	1 UAH = 0,0304 GBP
1 USD = 21,994 UAH	1 UAH = 0,0454 USD
1 EUR = 23,336 UAH	1 UAH = 0,0428 EUR

gd3 Vizitky, logotypy, webové stránky pro Vaši firmu
www.gd3.cz

Нерівність медичних страховок

Незважаючи на зусилля правозахисників, чеські урядовці і надалі збираються лобювати інтереси комерційних компаній за рахунок певних груп іноземців

ТЕКСТ: Зузана ПАВЕЛКОВА

Чеський уряд обговорюватиме нові поправки до Закону про перебування іноземців, які регулюють систему медичного страхування для іноземців. Неможливість певних груп іноземців вступити до системи загального медичного страхування вже давно піддається критиці. Поправка може призвести значного подорожчання комерційних страховок, і до того ж зберігатиметься їхнє низьке покриття.

Поправка обіцяє певні поліпшення: уникатимуться ситуації, коли іноземці не зможуть страхуватися взагалі (так звана «nepojistitelnost»), якість комерційного страхування підніметься на рівень загальної громадської системи, і встановиться баланс права та обов'язків між страховими компаніями й застрахованими іноземцями. Зі вступом поправки у дію комерційне медичне страхування укладатимуть максимально 10 відсотків всіх іноземців – частина підприємців, студентів та економічно неактивних членів сімей іноземних громадян, особливо дітей і жінок-домогосподарок. Відносно невеликий відсоток пов'язаний із низькими показниками імміграції до Чехії та зростаючою кількістю іноземців із дозволом на постійне місце проживання.

Та реальність буде іншою...

Формулювання поправки багато в чому залишаються неясними, і на практиці потім може все стати по-іншому. Наприклад, закон передбачає страховим компаніям обов'язок укладати контракт із кожним кандидатом, але не забороняє страховикам вимагати виплати повної суми страховки одразу після укладання договору. Як і раніше, новонароджені діти, особливо хворі чи недоношені,

можуть опинитися без медстраховки, бо їхні батьки не матимуть достатньо фінансових засобів для страхових внесків, які переважно є – з огляду на стан здоров'я дитини – надзвичайно високими. Зберігаються винятки в обсязі страхової компенсації, зокрема щодо деяких серйозних захворювань, встановлюється період очікування для оплати страховки протягом трьох чи восьми місяців, і навіть трьох років, залишаючи невизначеність щодо її остаточної суми.

Комерційні страхові компанії можуть зловживати рядом положень поправки з метою отримання несправедливих переваг над іноземцями. Скажімо, вони можуть зобов'язувати іноземців повідомляти про будь-яку найнезначнішу хворобу, можуть не припиняти страхування у випадку, якщо іноземець стає учасником загальної системи або залишить територію Чехії, можуть не повертати так звані невикористані внески, зобов'язувати іноземців в разі серйозної хвороби їхати назад у країну походження, де чеська страхова компанія не зобов'язана оплачувати медобслуговування. Принаймні, остання вимога йде повністю врозріз з духом будь-якого комерційного страхування і показує абсурдність всієї поправки.

Хто зловживає медичним страхуванням?

Оманливими й брехливими є вже відправні точки поправки. Пояснювальна записка ґрунтується на ідеї, що іноземці зловживають системою загального медичного страхування, тому для них необхідна спеціальна система в комерційному секторі. Звісно, ступінь «проблеми зловживання» значно перебільшений – аж у три рази. Як саме зловживають системою іноземці, пояснювальна

записка не конкретизує, а наведені дані наводять на протилежні висновки. Наприклад, витрати на медичне обслуговування одного претендента на статус біженця становлять близько 10 тисяч крон на рік, у той час як середньостатистичний чеський громадянин, застрахований найбільшою медичною страховою компанією VZP, у 2014 році лікувався на 24138 крон. Пояснювальна записка припускає дуже різке збільшення розміру страхових внесків, які для іноземців розраховуватимуться, виходячи з віку та індивідуального стану здоров'я. Так, страхування іноземців, старших 70 років, коштуватиме 153 тисяч крон на рік, молодших 44 років – 36 тисяч крон. Для порівняння – у системі загального медичного страхування самозайняті особи сплачують 21 564 крон, особи без оподаткованого доходу – 14 904 крон на рік. Нині навіть у сфері комерційного медстрахування ціни значно нижчі: у 2015 році вони становили для осіб, старших 65 років, від 36 до 57,6 тисяч крон у залежності від страхової компанії, а молодші 30 років сплачували 7,5-10,2 тисяч крон чеських. Найбільш тривожним є факт, що в той час як в загальній системі із зібраних страхових

внесків 97 відсотків йде на пряме відшкодування охорони здоров'я, і тільки 3 відсотки – на операційні витрати самих СК, то у комерційній системі на охорону здоров'я витрачається менше половини коштів. Велика їхня частина йде на внутрішні витрати страховиків, тобто заробітну плату працівників або комісії агентам. Тому стоїть питання, хто дійсно зловживає системою медичного страхування.

Порушення міжнародних стандартів

Ситуацію, коли деякі групи іноземців позбавлені можливості застрахуватися у загальній системі, і їм примусово нав'язується комерційна страховка, яка, тим більше, у порівнянні із загальною пропонує значно гірші послуги, може розглядатися як нерівність. Тут поправка вступає в конфлікт із низкою міжнародних конвенцій і правил, рядом директив та Хартії основних прав ЄС, Європейською соціальною хартією та Міжнародним пактом про економічні, соціальні і культурні права. Щодо дітей іноземців також може йтися про порушення Конвенції про права дитини.

Помітною також є неспроможність всієї системи, коли права іноземців не залежать від їхніх реальних зв'язків із Чеською Республікою, а від належності до тієї чи іншої групи. В систему загального медичного страхування може увійти будь-який іноземець, який має статус працівника, навіть якщо його працевлаштування тривало один єдиний день. Навпаки, з неї виключений іноземець-підприємець, який у цю систему може увійти тільки після отримання дозволу на постійне проживання, тобто у більшості випадків не раніше, ніж через п'ять років. Нерівність може призвести до того, що іноземець шукатиме можливості укладання бодай штучних трудових відносин, хоча реально схилятиметься до підприємницької діяльності. Таким чином порушується право на вільний вибір місця і способу роботи.

До речі, деякі статті Закону про загальне медичне страхування суперечать Хартії основних прав і свобод. Такий висновок зробив у Празі міський суд. Конституційний Суд ще не прийняв рішення у цьому питанні.

Інтеграція не полягає тільки в односторонньому пристосуванні іноземців до чеських законів і культури. Необхідною умовою її успіху є й бажання приймаючої держави допомогти іноземцям інтегруватися в структури і системи суспільства, в тому числі в систему медичного страхування. Наголос на безапеляційній інтеграції, навіть асиміляції, може викликати протилежного ефект і неможливість їхнього впровадження на практиці.

Авторка є спеціалісткою Migraceonline.cz

Зміни у законах

про перебування іноземців та біженців у Чехії

Поправки до чеських законів «Про перебування іноземців» № 326/1999 та «Про надання притулку» № 325/1999 набули чинності 18 грудня. Про це йдеться в повідомленні на офіційному сайті Міністерства внутрішніх справ Чеської Республіки. Обидва документи в кінці листопада підписав президент республіки Мілош Земан. З переліку змін можна виділити основні: 1) Держава зможе анулювати візу чи дозвіл на проживання іноземцю, який умисно вчинив кримінальний злочин, покарання за який перевищує три реальні роки позбавлення волі. 2) Депортуватимуть також іноземців-рецидивістів, засуджених повторно за менш серйозні злочини. 3) Максимальний термін дії довгострокової візи знову складає один рік, а не 6 місяців. 4) Неповнолітнім заявникам на довготривалу чеську візу потрібно також письмову згоду батьків чи опікунів, якщо заяву за неповнолітнього не подає хтось із батьків чи опікунів, неповнолітній і батьки або опікуни не живуть разом на території Чехії, або неповнолітній не обґрунтує причину, чому така згода не може бути отримана. 5) Змінюються терміни подання заяв. Раніше документи можна було подавати за 90 днів до дати закінчення чинної візи, тепер дозволяється зробити це за 120 днів. Останнім терміном подання заяви тепер є останній день дії актуальної візи чи дозволу на тимчасове проживання, а не 14 днів до цього дня. Винятком є карта працівника. Для неї терміни складуть 120 і 30 днів відповідно. Якщо останній день дії актуальної візи випадає на неробочий день (вихідний або свято), то останнім терміном подачі заяви вважається робочий день напередодні. 6) Якщо іноземець все ж не встигне вчасно подати документи, то про поважні причини цього (хвороба, травма тощо) йому доведеться повідомляти в департамент міграції МВС особисто не пізніше 5 робочих днів з моменту зникнення цих причин, разом із подачею заяви. Раніше за таких обставин могла діяти уповноважена особа за дорученням. 7) МВС посилює контроль за процесами скла-

"It's not really that welcoming."

дання іспитів з чеської мови, скорочується список навчальних закладів для цього. 8) Іноземець, який перебуває в ЧР на підставі виїзної візи, більше не може звертатися із проханням надати дозвіл на постійне проживання на території країни. 9) Якщо член сім'ї громадянина ЄС не продовжить вчасно дію дозвільних документів на перебування, дозвіл буде автоматично анульовано, порушник може бути оштрафований на 3 тисячі крон чеських. 10) МВС Чехії отримує право відмови в міжнародному захисті іноземцю, переслідуваному на батьківщині за серйозний злочин, навіть якщо він був вчинений із політичних мотивів. 11) Прохач притулку буде зобов'язаний надати підтвердження, що не страждає на серйозні інфекційні захворювання. За наявності підозр, чиновники можуть відправити заявника на додатковий медогляд. 12) Іноземцям, яким було відмовлено у наданні притулку, держава виплачуватиме разову допомогу у розмірі 400 крон для придбання квитка, щоб покинути територію Чехії. 13) Максимальний термін, протягом якого прохач притулку не має права працювати, скорочується з одного року до 6 місяців.

З повними версіями законів Про перебування іноземців та Про притулок з усіма прийнятими змінами можна знайти на інтернет-сторінках Міністерства внутрішніх справ ЧР www.mvcr.cz у розділі «Послуги для громадськості – Інформація для іноземців».

пор

пороги

Надія Савченко Сильне ім'я Надія

Ця книга – один великий і живий лист до українців. Лист із російської в'язниці, яка вже понад рік тримає ту, що стала символом нескореної української нації. Українську Надію. Хто ж вона, Надя Савченко?

Яка вона? Що з того, що ми знаємо про неї, правда, а що вже стає легендою? Вона відповість вам сама на сторінках цієї книжки. У притаманній їй емоційній манері, пригадуючи навіть дрібні, але важливі події зі свого життя, з яких і були сплетені її характер, вдача, незламність. Рік видання: 2015. Видавництво: «Юстініан». Кількість сторінок: 328. Обкладинка: м'яка. Ціна в інтернет-крамниці книгарні «Є»: 136.47 грн.

Юрій Фельштинський, Михайло Станчев Третя світова: битва за Україну

Чи переросте битва за Україну в світову війну або ж стане для Росії новим Афганістаном, що приведе до краху режиму Путіна – основне питання, на яке шукають відповідь історик Юрій Фельштинський та экс-радник МЗС

України Михайло Станчев. Гострий «лікбез» з авторськими ремарками від экс-радника й біографа Бориса Березовського охоплює дратівливі моменти російсько-українського конфлікту – від давніх часів і дотепер, зокрема проблематику економічного та газового шантажу Росії, а також далекосяжні плани та спроби Росії створити з України плацдарм для подальшої інвазії в східноєвропейські країни – із застосуванням тактики гітлерівської Німеччини та сталінського Радянського Союзу. Читач знайде на сторінках видання суперечливі версії відомих подій, заплутані детективні політичні сюжети – гучні вбивства та біографії відомих персонажів-політиків, які «засвітилися» на плівках майора Мельниченка та посіли почесне місце в олігархічній ієрархії. Рік видання: 2015. Видавництво: «Наш формат». Кількість сторінок: 408. Обкладинка: м'яка. Ціна в інтернет-книгарні видавництва: 113,87 грн.

пороги

Олаф Клеменсен Літо – АТО

Ця книга – містично пережиті та поетично трансформовані у вигляді прозових мініатюр події, які відбувались під час боротьби українців та всього, що їх оточує, за свободу на Майдані, в зоні

АТО та в зовсім іншій історичній періоді, наприклад, коли на землю прийшли шотландці. Ато – це ім'я 16-річної скіфської дівчини, яка живе на Донбасі і яку гвалтують осетини... Вбитих солдатів плутають зі стиглими яблуками і складають у відра та продають на трасі – по двадцять гривень відро... Чи збережеться пам'ять про те, що відбувається наразі на землях Донбасу, чи буде втрачена й містифікована, як в історії зі 140 шотландцями (яка є, по суті, антитезою до міфу «Новоросії»)? Автор книги – іконописець Олександр Клименко, який малює ікони на трофейних ящиках з-під патронів і часто з мобільним шпиталем буває у гарячих районах Пісків чи Попасної. Книга ставить глибокі питання, хоча автор наче грається собі й вигидає... Та описані тут історії якнайточніше передають весь біль і жах подій, що прийшли у мирний і гармонійний світ. Видавництво: «Люта справа». Рік видання: 2015. Палітурка: м'яка, матова. Кількість сторінок: 320. Ціна в інтернет-крамниці «Наш формат»: 112 грн.

Jan Rychlík, Bohdan Zilynskyj, Paul Robert Magocsi Dějiny Ukrajiny

Із посиленням присутності української теми у чеських мас-медіа в Чехії, природно, зростає зацікавленість країною та можливими причинами політичного та військового напруження. Відповіддю на цю зацікавленість може стати книга у співавторстві чеських істориків Яна Рихліка, Богдана Зілинського та канадського науковця Павла Роберта Магочі. Небагато європейських народів випробували таку нещасну історію, наповнену насильством, гнобленням і денаціоналізацією. Тільки в ранньому середньовіччі українці мали власну державу під назвою Київська Русь. Українське обличчя цієї держави було

Ольга Кашпор Війна очима ТСН. 28 історій по той бік камери

Війна в Україні розгорнулася не лише на східному фронті: інакші, але так само важливі бої не втомно тривають на фронтах візуальних мистецтв, літератури, журналістики...

Ця книга є спробою панорамного погляду на перебіг воєнних подій на Донбасі 2014-2015 років у баченні журналістів «Телевізійної Служби Новин». Попри власний патріотизм та глибоке і гостре переживання тяжких для країни часів, ці репортери не зраджують журналістським стандартам і намагаються залишатися об'єктивними у висвітленні подій на сході України. Герої 28 проникливих історій – журналісти, які не втомно їздять у відрядження до зони АТО. Органічне поєднання авторських есе та фотографій роблять цю книгу одним із важливих документальних свідчень нашого часу. Окремі дані про людські втрати, наведені у книзі, не можуть вважатися остаточними, бо вони досі підлягають уточненню та оновленню. Рік видання: 2015. Видавництво: «Основи». Кількість сторінок: 224. Обкладинка: тверда. Ціна в інтернет-крамниці книгарні «Є»: 448.00 грн.

лише територіальним, оскільки це було державне утворення східних слов'ян перед виникненням сучасної України, яку пізніше все одно присвоїли собі «великороси». Українців чекав монгольський погром, панування Литви і Польщі, своєрідний період напівсамостійної Гетьманщини в рамках Московської Русі, яка розширювалася і посилювала вплив, доки у 18-тому столітті остаточно не зруйнувала залишки української державності, а у 19-тому – забороняла і знищувала українську мову і культуру. Тільки у 1918 році настало відновлення незалежності України, але через польську та більшовицьку агресію воно було недовгим та ефемерним. Комуністи не вважали українців окремим народом, в контексті формально незалежної Української радянської республіки прийшли такі жахливі явища, як голодомор, колективізація, експропріація майна, виселення на Сибір, розстріли та інші репре-

Тартак Ввічність

Робота над новим альбомом гурту «Тартак» «Ввічність» завершилася ще влітку, і у грудні він з'явився на фізичному но-

сії, повідомив фронтмен гурту Олександр Положинський. «Поки перші щасливі вантажать і слухаю альбом «Ввічність» групи «Тартак», я не втомлююся нагадувати про існування ще одного прекрасного колективу та його першого відеокліпу», – написав Положинський у «Фейсбукці». Композиції гурту – це неймовірний симбіоз різних музичних стилів та напрямків, де навіть найприскіпливіший слухач зазвичай знаходить пісні на свій смак: тут і соціальний протест, і патріотизм, і танцювальні композиції, і найніжніша лірика. Цікавими є й назви пісень: «Як би хотілося», «Шановні бандити», «Люта зима», «Голос крові», «Косар», «Дрг і врг», «Кілька хороших хлопців», «Висота/Ніхто крім нас», «Мене вже немає», «Жити» та ін. Студія звукозапису: «СПД ФЛП Гловацкий Богдан Викторович», видавець: «Лавина мюзик», рік видання: 2015. Жанр: Alt. Rock | Rapcore | Hip-Hop. Орієнтовна ціна ліцензійного диску: 120 грн.

сії. Війна між Сталінін та Гітлером коштувала Україні мільйонних жертв та багатьох знищених міст та спалених сіл. Ще одним ударом була аварія на Чорнобильській АЕС, яка поклала початок

розпаду кремлівського Радянського Союзу. Українці отримали незалежність, пережили багато криз і повинні тепер за неї боротися знову. Мова: чеська. Видавництво: «Nakladatelství Lidové Noviny». Рік видання: 2015. Кількість сторінок: 528. Ціна в інтернет-крамниці видавництва: 382 Кч.

Дикі Серцем Без зайвих слів

Гурт був створений в 2009 році друзями Олегом Лацником та Василем Довгаником в українському місті Львові. Згодом до них приєдналися Роман Козак (перший вокаліст) та басгітарист Денис Чуйко.

В цьому складі гурт встиг виступити на деяких концертах і випустити кілька демо-записів, та вже у 2010 році гурт накопичував матеріал без вокаліста, та з бас-гітаристом Любомиром Ковчем. У 2011 році фронтменом гурту стає новий вокаліст Роман Милян. В інтернеті та на радіостанція з'являються перші студійні записи. Назва гурту запозичена в Девіда Лінча з однойменного фільму «Wild at Heart». На думку учасників, ця історія близько описує переживання, які висвітлюються в музиці гурту. Гурт випускає свій перший радіосинг «Любив, любитиму», який одразу попадає в 20-ку найкращих композицій за версією ФДР ROCK TOP 20. Успіхом гурту став саундтрек до короткометражного фільму «Доторкнись і побач». На пісню «Життя у казці» був знятий відеокліп, і вона увійшла до дебютного альбому гурту «Без зайвих слів». Гурт став переможцем фестивалю «Сьома струна» (2013), дипломантом фестивалю впертого духу «Тарас Бульба 2013», учасником головної сцени до Євро 2012, учасником фестивалів «Захід», «Підкамінь», «Руйнація», «Дні добросусідства», «Шаян» та ін., порадував багато українських міст на святкуваннях їх днів народжень. Видавець: «Наш формат». Ціна в інтернет-крамниці видавництва: 30 грн.

Василь Лютий та кол. Життя триває. Точиться війна

Цей збірник сучасних націоналістичних пісень – данина пам'яті всім, хто віддав своє життя за рідну землю, хто сьогодні захи-

щає суверенітет України на її сході. Ці пісні – про звиягу, про гідність, про кохання, зраду та вірність. Це пісні з різних епох, різних авторів, але всіх їх об'єднує щира любов до отчого краю, до святого для кожного патріота поняття – Батьківщина. Чого варті тільки назви пісень: «Ми випрягли волів», «Холодний Яр», «По синьому морю», «Донецьк. Аеропорт», «Залізна бригада», «Лента за лентою», «Мчать козаки», «Друже Ковалю», «Я усміхнусь тобі», «Гімн волі», «Пане Симоне». Співають Василь Лютий, Тарас Житинський, Неля Франчук. Бандура: Василь Лютий. Скрипка: Віра Бондар. Гітари, бас, синтезатори, перкусія: Г. Лук'яненко Загальний час звучання: 57:57. Ціна в інтернет-крамниці видавництва «Наш формат»: 45 грн.

Джамала Подих

У піснях нового альбому українська кримськотатарська співачка Джамала (Сусана Джамалдінова) оголила душу та відверто представила

свої почуття через творчість. «Подих» - це альбом про стосунки, кохання і розлуку. «Можна сказати, що це мій особистий щоденник, який я вела останній рік. Те, про що я ніколи не розповім в інтерв'ю, правда про особисте життя, відверто викладена в піснях. Головний меседж цієї платівки - пізнай себе, прийди до себе через кохання, розлуку, самотність. А якщо раптом ви зневірилися в коханні, «Подих» вам лікар прописав», - розповідає співачка. Музичний стиль цього альбому - groovy feelings, тобто суміш ритм-енд-блюзу, драм-енд-бейсу, даунтемпо, соулу, електроніки і фанку, а в кінці додали есенцію з найсильніших почуттів. До складу альбому увійшли відомі пісні «Шлях додому», «Неандертальці» та ін., бонусами є «Заплуталась» чи саундтрек до фільму Олеса Саніна «Поводир» «Чому квіти мають очі». Студія звукозапису: «Enjoy! Records». Орієнтовна ціна оригінального диску: 100 грн.

Бої за Україну на трасі Львів – Прага

Тишу в пасажирському автобусі несподівано перервали гучні викрики і стрілянина

ТЕКСТ: Оксана ПЕЛЕНЬСКА

Вечоріло, рівно за графіком вирушив пасажирський автобус зі Львова до Праги. Звичайний автобус із тих, якими щоденно їздять переважно заробітчани до Чехії і якими вони повертаються додому. Переважали молоді люди, але були й старші за віком пасажери, не всі місця в автобусі були зайняті. І біля мене було вільне місце, зраділа, можна буде зручніше розташуватись на ніч, адже попереду 1000 кілометрів, не проста, навіть тяжка дорога з двома кордонами – українським і польським, із перевітками паспортів, багажу, зупинками посеред ночі. Кордони минули спокійно, лише двічі довелося вийти з автобуса для перевірки паспортів, поляки і українці тепер звиряють відбитки пальців. Але і це позаду, нарешті можна налаштуватися на відпочинок, подрімати...

З цього спокою мене несподівано вирвали гучні викрики і стрілянина. Спочатку не могла збагнути, що діється, за хвилику втямила: по автобусному телевізору показують фільм, страшний фільм про війну. З телевізора голосно стріляли, лунали гучні погрози і крик: «Ми вас сейчас накроєм!», «ґади, не уйдьоте, паложим всех!» і подібна страшна риторика, звернена до ворога, яким, судячи з фільму, були чи то чеченці, чи якісь інші ворожі Росії народи. Серед цієї страшної стрілянини раптом почула плач. Плакала сусідка поруч, через прохід, яка досі тихесенько з кимось російською мовою розмовляла по «мобільнику». Вона плакала і крізь сльози голосно, на весь автобус просила водіїв і провідницю автобуса зняти цей фільм. «Заберіть, прошу вас, цей фільм, наші помирають на війні, а ви показуєте фільм про російську армію. Благаю, зупиніть цей фільм!» – крізь сльози просила жінка. Мабуть, у неї хтось загинув в АТО, стрілянина і крики вояків російської армії у росій-

ському фільмі про війну були для неї безмежно мукою. Не перестаючи плакати, вона крізь сльози просила, молила, благала провідницю і водіїв зняти цей фільм. При цьому вона перейшла на українську мову, сподівалась, мабуть, на більше порозуміння і відгук у співгромадян.

Не допомогло, хоча до прохання цієї пані долучилось ще кілька людей в автобусі, переважно жінок старших віком. Тепер гуртом вони просили провідницю, щоб вона зараз, у час АТО, українсько-російської війни, яка забрала і забирає життя тисяч українських вояків, зняла з автобусного прокату фільм про війну ворожої армії. Але провідниця була невблаганна: адже це тільки фільм, це лиш уявна російська армія.

Стрілянина і крики вояків з екрану не вщухали, пані поруч не переставала схлипувати, рятуючись, вона затуляла руками вуха і крізь сльози далі просила забрати цей російський фільм. «Покажіть інший російський, але не про війну! У нас там гинуть хлопці! У вас що, нікого на війні немає?!» – зверталась з боєм у голосі вона до сусідів-подорожніх. Дехто з пасажирів її підтримав, але переважна більшість лиш мовчки спостерігала за «боем» в автобусі. Аж тут наша креативна провідниця виграла ще одну форму захисту. Вхопивши посеред ночі мікрофон, вона голосно, на весь автобус оголосила, що відбудеться голосування. І хоча моя сусідка крізь плач просила цього не робити, все ж голосування, правда, з малою кількістю учасників відбулося. Нещасна пані зі своїм гірким особистим переживанням війни і ще невелика група її однодумців таки здобули в автобусному АТО перемогу над російським фільмом про російську армію і війну. На екрані автобусного телевізора замерхтів інший російський фільм, з ти-

хою музикою і сміхом. Нарешті в автобусі запанував спокій, без сліз, стрілянини і криків. Ще щось намагався пояснити пасажиром водій автобуса, на черговій зупинці він твердив, що в дорозі людям більше подобаються фільми про війну, а не про мир і що українських фільмів у прокаті взагалі немає, та його вже ніхто не слухав.

Не знаю, чи існують для українських фірм, автобусних перевізників, затвержені правила, що регулюють, які фільми придатні для показу пасажиром у виснажливій, у 1000 кілометрів дорозі. Всі, хто в нашому автобусі просив «милості» у водія і провідниці, щоб не показувати російський фільм про російську армію, неодноразово наголошували, що вони не проти російських фільмів, а тільки проти фільмів, які прославляють російську зброю в час, коли в Україні від тієї зброї гинуть люди.

І нині вирушать до Чехії з України автобуси, і там, мабуть, бездумно запустять по автобусному телевізору російські фільми про війну і переможну російську армію. Незважаючи на АТО, на багатотисячні жертви українських вояків, на потребу боротись із російською пропагандою. І будуть в автобусі страждати ті, в кого ці фільми відгукуються сльозами і боєм у серці. І знову замість спокою в пасажирському автобусі на трасі Львів – Прага, Київ – Варшава, Прага – Івано-Франківськ будуть крики, суперечки, плач, буде бій за Україну.

На вокзалі в Празі пасажери швидко, не попрощавшись, покидали автобус. Лише пані, та, що плакала, виходячи, тихо промовила: «Дякую за підтримку».

Авторка є дослідницею й співробітницею «Радіо Свобода»

Пороги – культурно-політичний часопис для українців у Чеській Республіці. Виходить 12 разів на рік. № 11/2015-2016, рік XXIII-XXIV. Ел. пошта: porohy@seznam.cz. Інтернет-адреса: www.ukrajinci.cz/ua/casopys-porohy/. Номер готували: Богдан Райчинець, Маргарита Голобродська, Оксана Пеленська, Павло Канигін, Артем Дехтяренко, Зузана Павелкова, Олекса Лівінський (на громадських засадах). Використовуються повідомлення інформагентств та ілюстрації з відкритих джерел. Художнє оформлення та верстка: Тереза Меленова, Мартіна Донатова. За достовірність викладених фактів відповідає автор статті. Редакція має право скорочувати матеріали і виправляти мову, не поділяти поглядів автора. Рукописи не повертаються. Часопис друкується із фінансовою допомогою Міністерства культури ЧР. Видає: г. о. Українська ініціатива в ЧР, ДНМ, Воцелова 3, 12000, Прага 2, ЧР, uicr@centrum.cz, info@ukrajinci.cz, www.ukrajinci.cz. Тел.: +420221419821. Ід. номер: 60448296. Розрахунковий рахунок: 1925774379/0800. Реєстрація: МК ЧР/7044. **Porohy** – kulturně-politický časopis pro Ukrajince v České republice. Vychází 12-krát ročně. Název je odvozen od ukrajinského «porih» – práh domu, říční práh. Č. 11/2015-2016, ročník XXIII-XXIV. E-mail: porohy@seznam.cz, web: www.ukrajinci.cz/cs/casopys-porohy/. Číslo připravili: Bohdan Rajčinec, Marharyta Holobrodská, Oksana Pelenská, Pavl Kanygin, Artem Dechtarenko, Zuzana Pavelková, Olexsa Livinsky (dobrovolně). Používáme zprávy informačních agentur a ilustrace z otevřených zdrojů. Grafika: Tereza Melenová, Martina Donátová, www.gd3.cz. Časopis vychází s finanční podporou Ministerstva kultury ČR. Vydává: o.s. Ukrajinská Inicijativa v ČR, DNM, Vocelova 3, 12000, Praha 2, ČR. uicr@centrum.cz, info@ukrajinci.cz. www.ukrajinci.cz. Tel.: +420221419821. IČO: 60448296, číslo účtu: 1925774379/0800, registrační číslo: MK ČR/7044.

Щиро запрошуємо на Традиційний український бал в Празі

**Srdečně Vás zveme na tradiční
ukrajinský ples v Praze**

Маланка | Malanka 2016

27 лютого 2016, 18.00 год.

у програмі | program

**оркестр «Іршавська дитяча школа інструментів»
orchestr Iršavské dětské školy nástrojů**

**празькі колективи «Ігніс», «Джерело» та інші
pražské soubory Ignis, Džerelo aj.**

**до танцю гратиме гурт Михайла Золотухи
«ГОВЕРЛА» місто Стрий
k tanci hraje skupina Mychajla Zolutuchy HOVERLA, město Stryj**

українська лотерея | ukrajinská tombola

**великий зал готелю «Ольшанка» | velký sál hotelu Olšanka
Táboritská 23, Praha 3
початок | začátek 18.00
трамвай | tramvaj: 5, 9, 26, 55, 58**

vstupenky lze zakoupit:

Kancelář Ukrajinské iniciativy, Vocelova 3, Praha 2, tel.: 777 212 237

Kancelář Odborů a Byznys klubu, Argentinská 38, Praha 7, 773 511 151

Prodejní kancelář Praha-Florenc, pokladna č. 4, Křížkova 6, Praha 8, tel.: 608 822 892

Prodejní kancelář Praha-Zelivského, kancelář u stanoviště č. 2, Izraelská, Praha 3, tel.: 777 228 990

квитки можна придбати:

Офіс Української ініціативи, вул. Воцелова 3, Прага 2, тел. 777 212 237

Офіс Профспілок і Бізнес клубу, вул. «Argentinská 38», Прага 7, метро «Holešovice», tel.: 773 511 151

Офіс продажу Прага-Флоренц, каса № 4, вул. Кржіжікова 6, Прага 8, ТЕЛ.: +420 608 822 892

Офіс продажу Прага-Желівського, офіс на платформі № 2, вул. Ізраельська, Прага 3, ТЕЛ.: 777 228 990

вартість квитка | cena vstupenky 300 Kč

вартість квитка | cena vstupenky 300 Kč

інформація | informace

тел. | tel: 777/212237 | uicr@centrum.cz | www.ukrajinci.cz

До зустрічі на «Маланці» | Těšíme se na setkání na Malance

Українська ініціатива в ЧР, Українські профспілки в ЧР, Український бізнес клуб в ЧР, REGA & R. s.r.o

Realizace projektů
Spolupráce v oblasti
technologií, výzkumu
a humanitární pomoci

